

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttír petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 352

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, június 29.

Mai számunk főbb közleményei:

Lesújtó ellenzéki vélemény az ellenzékéről.
Béke, vagy új háború?
Bűnös vezérigazgató.
Váltóhamisító kereskedő.
Felpofozott hadtestparancsnok.
A nagyváradi rekord-buktatás.
Wenckheim Frigyes gróf.
Aktuális emberek.
Péter és Pál napján.
Az Egyesült Államok demokrata elnökjelöltje.
Mindenütt jó...
A temesvári halálos auto-baleset.
Ujítás a népiskolai végbizonyítványon.
Nagy léghajószerencsétlenség.
Felfordulás Törökországban.
Tarkaságok.

A szervezett Péter és Pál.

Arad, június 21.

Könnnyen, akár egy merészen himbálódzó körmondatot, vetette oda egy agitáló nyomtatvány pár nap előtt a földmunkásoknak a tanácsot: tegyék le a kaszát, vagy ne is vegyék föl. Arasson magának Csekonics, ha tud, az ő negyvenezer holdján. És takarítsa be egymaga őgróf Pallavicini százezerhold termését, ha nem tesszik neki.

Az ilyen forradalmat játszó jelszavak, szerencsére, nem bosszulják meg önmagukat azzal, hogy komolyan vegyék Péter-Pált; az arató-napot elértük, hogy a politikai tömegsztrájk a kalászkok fölött rémként táncolna. De a mi ma nem következett be, amitől az idén nem kell tartani, vajon nem fog-e egy későbbi Péter-Pál után rettentő valósággá válni?

Bujjunk a számok közzé: nézzük, mit is jelentene ez. Az az elképzelhetetlen lehetőség, ha Magyarországon valamelyik évben egyáltalán nem aratnának semmit, a vég-sőkig szervezett mezőgazdasági munkás nem menne ki a szántóra és minden ott száradna, égne pusztulna el, ahol nőtt, anélkül, hogy akárkinek valami hasznot is hozott volna.

Magyarországon terem egy évben átlag negyven millió métermáza buza. Ez, csak tíz forintjával véve, nyolcszáz millió koronát jelent. Hozzávéve, az átlag szerint tizenkét millió mázsa rozsot, tizenhárom millió mázsa árpát, tizenegy millió mázsa zabot, hogy egyébről ne szóljunk, ezek is jelentenek ötszáz millió koronát. Ha le is ütünk ebből egy részt, mint a mit a kisgazdák és azok családtagjai a maguk földjén megműveltek, egy részt a sztrájktrókre: — egy valamennyire sikeres általános aratósztrájk, amely a szemtermés pusztulását vonná maga után, ezer millió korona közvetlen kárt jelentene. Hozzá kell ehhez venni: a malmok, malommunkásoknak, vasutak, vasuti munkásoknak, sütőknek, sütőmunkásoknak elmaradt keresetét, ha nincs termés, nincs mit szállítani és feldolgozni; ha kiszámítjuk, ehhez mindazok karát, akik a gazdák-ból, vagy a termés után élnek, akkor az elmaradt keresetet legalább még ezer millióra lehet tenni. Mindezekhez próbáljuk elképzelni (a statisztika eddig már rég elfáradt) milyen gyilkos drágaság lenne abból, ha minden falat kenyérhez a lisztet külföldről kellene behozni, ahova azelőtt mi küldtük ki a magunk fölöslegét: így azután

valamennyire képet formált előttünk mindaz, amit a lendületes földmunkás-nyomtatványokban egyszerűen és röviden általános aratósztrájknek neveznek.

Az angol szénstrájk — eddig a világ legnagyobb munkásmozgalma, — kár dolgában ezen jóval alul áll. Ami pedig az összehasonlítani való: a szénstrájknál, mint egyáltalán az ipari munkaszünetelésnél az elhagyott, elvesztett munkaalkalmakat pótolni, a ki nem használt, vagy feldolgozatlanul hagyott anyagot meg lehet újra találni. Az aratósztrájknál, ha az egy hónapig, vagy csak három hétig tart, erről szó se lehet; az ország sorsa egy esztendőre már meg lenne pecsételve.

Az ily katasztrófális lehetőségekre jobb, talán rá sem is gondolni. Akármennyire becsüljük is az agitáció erejét, egyhamar nem is lehet komoly a veszedelme. Nemcsak az hiányzik, hogy a földmunkások kellően szervezve legyenek. De a szervezethez után is megmarad az arató munkában született ember lelkében annak a törvényszerűségnek a tudata, hogy a buzát le kell aratni. Ő maga több bért kérhet, odébb szegődhet, de az a szándék, hogy a buzát ne érje a kasza, ott hulljon ki, pusztuljon el a kalászból, ahol nőtt, soha, vagy legalább is nagyon sokáig nem nőhet hozzá.

Azok pedig, akik a munkásmozgalmaik taktikájáért és következményeikért felelősek, — vigyázzanak, hogy az arató-sztrájk jelszavát ne hangoztassák addig, amíg azt komolyan is veszik. Se nekik nem lehet olyan ellenállási alapjuk, se pedig az országnak olyan tartaléktőkéje, amely egy ily

A titkár.

Irt: Herczeg Ferenc.

A háziasszony magához intette az inas-had feketeharisnya parancsnokát, pár szót sugott neki. Aztán egyetértő pillantást váltva férjével, a kegyelmes urral, kecses mozdulattal fölemelkedett az asztaltól.

A grófné már nem volt fiatal asszony, csinos szemel körül már apró szarkalábak mutatkoztak, de a királyi megjelenéshez szörnyen illett mozdulatainak bájos határozottsága.

A vig zsivaj elnémult, a hosszú asztaltól visszatolták a székeket. Az inasok kitérték a szalonba vezető ajtó szárnyait.

Hanem a fiatal urak, odalenn az asztal végén, mégsem akarták abban hagyni. Széles jó kedvük kerekedett. A kis gróf oly ügyesen billegette a kendőbe csavart palackot, mintha nem is a kalksburgi jezsuita páterek, hanem Palkovics Jeanjának növendéke volna. A többiek meg hatalmasan ittak. Még a titkár is, a követségi titkár, aki bár negyvenéves volt, még mindig a fiatalok közé ültettek, — noha tülhangosan erősítgette, hogy nem iszik, mert sohasem szokott inni, — rendületlenül megmaradt a helyén, mint a szikla, a bajusza pedig fehér volt a pezsgőhabtól.

Ez a diplomata egy cöppet sem hasonlított Talleyrandhoz, még csak Metternichhez sem. Ha egyáltalában hasonlított valakihez,

ugy az csak Bismarck lehetett. Ép oly hentesmester termetű és vastagnyaku volt, — bár másrésről az arca sokkal bizalomgerjesztőbbnek látszott a cselszövő vaskancellár arcánál. Csodálatosan vastag, párnaalaku pillái alól oly bizalomgerjesztően pillantott, hogy szinte kihívta a fiatalok bizalmaskodó léhaságait...

A háziasszony egy pár angol szót mondott fiának, de a kis gróf nem akarta megérteni. A kegyelmes ur ervéből nem törődött a fiával, ugyanis csak fogadott fiu volt. A csinos vöröshaju bárónő csakhamar véget vetett a sztrájk-nak. Széke mögé lépett, könyökével horzsolta a kis gróf vállát.

— Jöjjenek a szalonba, — mondta, — kapnak konyakot!

A titkár kacagva erősítgette, hogy ő ugyan nem iszik konyakot, hanem a többiekre hatott a vörös bárónő jóslata.

A szalonba telepedtek.

A kegyelmes asszony némileg neheztelt és ignorálta a fiatalokat, fátyolozott hangon beszélgetett barátnőivel és utánozhatatlan bájjal mozgatta hatalmas legyezőjét. A kegyelmes ur szokása szerint nem beszélgetett senkivel (különben is süket volt, akár egy tarack), hanem sóhajtván mélyesztette tülhizott termetét egy karosszékebe és kétségbeesetten tekintett körül. Csak akkor nyugodott meg és mosolygott nyájasan, amikor egy torpedó-alaku szívart dugtak a szájába és egy csésze feketekávé állítottak eléje.

A vörös bárónő a kandallónál helyezkedett el, apró poharakat osztogatva a köréje telepedt fiataloknak. Legtöbbször osztott a huszárkapitánynak, aki egy alacsony szőlőn ülve, a bárónő csinos lábait bámulta. A kapitányt úgy fogták el a falon átvonuló svadron elől, jóformán azt se tudták, ki fia, ő meg csak homályosan sejtette, hogy kinek a konyakját issza.

— Hát a titkár ur? — kérdezte valaki.

— Igen, a titkár? Hol van a titkár? — kiáltottak a fiatalok.

Épen most jött. Odakünn merészen felpördörte a bajuszát, olyan volt, mintha egy tengeri pók.

— Egy pohár konyakot, titkár ur?

— Ohó, én ugy sem iszom...

Már meg is itta. Az elsőt is, a másodikat is.

— No még egyet, — ugrasztotta a kis gróf. — Látod, én már lenyeltem vagy négyet.

— Hja te, az más! Te teheted, hanem nekem nem szabad. Egy diplomatának mindig józannak kell lenni: különben könnyen eljár a szája. Sok minden titkot kell egy diplomatának megőriznie... Az én szám már eljárt egyszer...

— Ugyan? — csodálkozott a vörös bárónő.

— Persze, bárónő, különben nem volnék most szabadságon...

Hirtelen elhalgatott, begombolta frakkját és komor arcot vágott. Érezte, hogy ostoba-

gyilkos sztrájk veszteségét és kárát ellensúlyozhatná. Ha csakugyan megtörténhetnék, hogy a mezőgazdasági munkás jogtalansága, vagy gyöngye keresete fölött elkeseredve, ehhez a lépést megtenné, magával együtt pusztítaná el az országot. Nem a Csekonicsokat, a Pallaviciniekét, hanem azokat, akik talán a legártatlanabbak abban, hogy minden kaszásnak a választójog nem fő a fazekában és hogy nem több a napszám és a kommenció.

Lesújtó ellenzéki vélemény az ellenzékről.

Kelemen Samu beszédének visszhangja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Tegnap már írtunk róla, hogy Kelemen Samu dr. szatmári képviselő, Justh Gyula régi híve és fegyvertársa beszámoló beszédében súlyosan elítélte az ellenzék mostani harcmodorát és a béke megteremtését sürgette. Ezt a nagy föl-tűnést keltett beszédet egy szatmári ellenzéki lap Kelemen ellen használta ki és a párt eme régi harcosát és talán legkiválóbb tagját egyszerűen árulással vádolta. Kelemen Samu miatt levelet írt a lap szerkesztőjéhez s többek között a következő, figyelmet érdemlő sorokat írja:

A helyzet középpontja a választójog kérdése. Mindenkit arra kérek, ne azonosítsa a választójogot az obstrukcióval; ha azok egy rossz, talán celtudatos véletlen folytán ma össze is vannak kapcsolva. Éppen az a kérdés, vajon az obstrukció szolgálja-e legalkalmasabban a választójog ügyét? A felfordult helyz then odajutottunk, hogy talán még csak ki lehet valami csenevész választójogot szorítani a kormányból. Szomorú vigasz és szomorú eredmény, de még szomorúbb a Te további következtetésed: „Legalább a saját rombolásunk romjai maradjanak előttünk feltartóztató akadélynak! — mondd a kormánynak.”

A választójogot nem akarom csenevész palántának látni és még kevésbé akarom, hogy itt romokban heverjen minden csak azért, hogy nézői látványt nyujtsunk a rombolóknak. Így felelős politikusnak nem szabad gondolkozni, bocsáss meg az igazmondásért, de felelős szerkesztőnek sem. Nem hihetem, hogy akadjon lelkiismeretlen toll, amely leírja, vagy lelkiismeretlen lélek, amely elhinné rólam, hogy az

én szabadelvűségem és radikálisizmusom, amelyeket fejtegetéseim középpontjává teszek, megváltoztak volna. Súlyos időkben szereztem én meg ennek a vérkeresztségét és azt sem hiheti el rólam becsületes ember egy pillanatra sem, hogy hatalomra vágyom. Volt módomban benne, hogy a hatalom mellett üjek és ott is megőriztem meggyőződésemmek függetlenségét. Amikor a koalíciós kormány erősen antiliberalis javaslataival előállott, volt bátorságom, hogy szembeálljak velük és a kormánypárt padjairól szólaltam fel ellenük.

Utóbb kiváltam az akkor még hatalmon lévő párthól és ellenzékebe mentem. Amikor a mult képviselőválasztáson igen illetékes férfiak puhatoloztak nálam és felajánlották, hogy lépjek át a Kossuth pártba, vagy legyek pártönkivüli, ellenjelöltet sem kapok: nem tettem mert ellenkezett a meggyőződésemmel. Bisszából a nyolcadik napra tették a választásomat, mert tudták, hogy csak, ha az országos választások letörlik az ellenzékét, akkor győzhetnek a Végig-tűrtem, végig küzdöttem, nem pusztítottak meg és nem bántak velem.

Hol voltak a parlamentnek radikálisai, amikor a közoktatás ügyében küzdöttem a klerikális felekezeti kedés túltengése ellen? Akkor más oldalról rágalmaztak meg, hogy vallásellenes vagyok, holott min enkiek a hitét, mindenkinél a lelkiismeretét viszelem és legjobb barátaim, akikhez a legnagyobb tisztulattal fűz, éppen az egyházi férfiak köréből kerültek ki. Az általános választójognak én nem vagyok csak ma toborzott újonca. Ami or én ezt Szatmáron hirdtettem, a szocialistákat még cucilistáknak csufolták és pártom többségének ellenzése kísért utamon.

Én szeretem a bizakodó embert, de nem az elbizakodottat. Hányszor hirdettük nagy bizodalommal, hogy a véderőből ebben az ülésszakban nem lesz törvény? És törvény lett belőle! Nem kacagtunk-e azon, hogy a ház zárlatokat nélkülünk lehessen módosítani? Meg őrtént ez is! Nem állunk-e most az egyszakaszos törvényjavaslat torz-szülöt je előtt? És mi lesz, ha majd a választójogi törvényt nélkülük csinálják meg? Talán ezt is kacagni fogjuk? Lehet, de ez a kacagás zokogással lesz tele.

Nem lelkiismereti kötelesség tehát ebből a fojtogató aggodalomból tisztességes kivétel utat keresni? Mikor hárde sem a becsületes békét, amely elkerülhetetlenül szükséges, ha nem most, amikor a parlament elnapolásával három havi fegyverszünet a béke megteremtésére módot és lehetőséget ad. Egyről biztosíthatlak. A béke, amit én elfogadhatónak fogok tartani, nem lehet más, mint a becsületes béke.

Ha a kormány, vagy pártja meghátrálna, akkor ott leszek a legelebb harcban, nem mint olyan barikád hős, aki magát elbarrikádrosza az ellenséges golyók elől, hanem

mint olyan, aki elsősorban teszi ki magát az ellenséges golyók céltáblájává. De ehhez kölcsönös hit és bizodalom kell! Baráti üdvözléssel: dr. Kelemen Samu orsz. képvis.

Felfordulás Törökországban.

— A nagyvezér már lemondott. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, június 28.

Az albániai katonai forradalom óriási arányokban terjed. Egyes hírek szerint - már tizenkét zászlóalj pártolt át a fölkelőkhez s a forradalom lángja átsapthat a fővárosra és a Dardanellákra is. A katonai forradalom Monasztir, Perlepe és Dibra területén alakult ki a leghevesebben, célja, hogy a hadseregnek új jogokat szerezzen s eredménye az lehet, hogy az új-török uralom átalakuláson megy keresztül. A kormány tele van aggodalommal s a helyzet veszedelmét és komolyságát jellemzi, hogy Szaid basa, a nagyvezér lemondott, Félre áll, mert nem akarja, hogy a kormánnyal elégedetlen országot a háborun kívül még a belső viszályok is emésszék. Niazi bej volt őrnagy azt táviratozta a nagyvezérnek és a kamara elnökének, hogy a megszökött albán tisztek egy albán falu lakosságát fenyegetésekkel kényszeríteni akarták, hogy csatlakozzanak hozzájuk. Niazi bej felszólítja a kormányt, jelentse ki, mit szándékozik tenni. Mert ha a kormány nem cselekszik, maga szervez egy hadtestet a szökevények üldözésére.

Konstantinápoly, jun. 28. Egub Sabri bég, az ifjú török bizottság főtitkára, aki a forradalomban Niazi béggel együtt távozott, Monasztirba utazott, hogy lelkeire beszéljen a zendülő katonáknak és tiszteknek és őket rábírja, hogy visszatérjenek a hadsereghez. Remélik, hogy ez sikerülni is fog, mert minden órában várható az olaszok partraszállása és ez alighanem elegendő hazafias impulzus lesz az elégedetlen tiszteknek arra, hogy kötelességükhöz visszatérjenek. A fővárosban még egyelőre semmi nyoma sincs a forrongásnak. A lakosság nyugodt és tudja a kötelességét. Az ostromállapottal járó intézkedések előreláthatólag elegendők lesznek arra, hogy a zavargásra hajló elemeket féken tartásák.

Szaloniki, június 28. A Monasztirból érkezett legújabb hírek szerint ott a helyzet egyre rosszabbodik. A zendülő tisztek és legénység száma

ságot mondott. Olyan volt mint, Bismarck, mikor aláírta a nikolsburgi békét. A többiek kacagtak, a kis gróf hamiskásan hunyorgatta a szemét és tovább itatta.

— Mondd el, hogy volt az a dolog?

— Dehogyan mondom!

Hanem azért mondta... Nem akart beszélni, de a kíváncsian ráfordított szemek mozgásba hozták a nyelvét. Így járt ő mindig, ha felöntött a garatra. Ilyenkor tisztán érezte, hogy ő tulajdonképpen nem egy ember, hanem kettőből van összetéve. Az egyik ember, a titkár, megőrzi hivatalos józanságát és elképelve szemléli, mit mivel az a másik. A másik a léha cimbor, keresztszövetett lábakkal ül kerekében, tuhangosan beszél, szinte kiabál, a két kezét úgy mozgatja, mint a szélmalom a kerekét. A józan ember elrémül, homlokán hideg verejték gyöngyözik, amit látja, hogy köröskörül az urak zavartan rágják bajuszuk hegyét, a hölgyek pedig izgottan mozgatják a legyezőiket... Hanem azért az a másik nehezen forgó nyelvvel beszél tovább, mert be akarja bizonyítani, hogy ő is józan...

— Hogy volt az a dolog? — kérdezte a kis gróf, hamiskásan hunyorgatva a szemét.

A titkár bszélt

— Bizony, kicsit furcsa dolog volt? Azal kezdődött, hogy egy fenséges ur meg akart nősülni... Egy mecklenburg-strelitzi, vagy egy lippe-delmoldi, vagy egy nem tudom micsoda, princeszt akart elvenni. Mielőtt megnősült, különböző dolgokat kellett rendbe hoznia... E

különböző dolgok sorába tartozott egy szép asszony is...

A kegyelmes asszony, odaát a pálnasárokon, egyszerre letette legyezőjét és fölemelte a fejét.

— Hogy hívták a szép asszonyt? — kérdezte a kapitány ártatlan arccal.

A titkár talleyrandi mosollyal mérte végig.

— Azt nem mondom meg. Mi diplomataknak sohasem említünk neveket...

Aztán kedélyesen hozzá tette: — Különbem sem tudom (Oly őszintén mondta, hogy bizvást el lehetett neki hinni.) Elég ez hozzá: a szép asszony a mi követségünk területén lakott, azért bennünket biztak meg, hogy keressünk neki férjet...

Halálos cserd uralkodott a szalonban, csak a kegyelmes ur kavarta nyugodtan a kavéját. A bárónő legyezője mögé rejtett arcát, kerek vállai lassankint olyféle mozgásba jöttek, mintha a rezgő csardást járná.

— Találtak? — kérdezte a legyező mögül.

— Találtunk. Valami Dieppe báró nevű urat...

A háziasszony arca halálsápadt volt.

— Derék fiu volt, — folytatta a titkár, akinek az általános érdeklődés felette hízelt.

— A szép asszonynak csak egy kifogása volt ellene, azt mondta: nagyon fiatal!

— Hát a fiatalság házassági akadály? — kérdezte a kapitány.

— Persze, mert örökre kellett fogadnia a szép asszony fiát, aki majd annyi idős volt, mint ő maga...

A kis gróf, aki már nem ivott, hanem elgondolkozva bámult maga elé, lassankint krétafehér lett. A rettenetes titkár kegyelmesen kinyújtotta a lábát és önelégülten folytatta:

— Dieppe báró elfogadta feltételeinket. Ugy volt, hogy kap az asszonnyal egy fél milliót meg egy Szent József rend középkeresztet. Ha egy évig tisztességesen viselkedik, titkos tanácsos lesz...

— Titkos tanácsos?

A vörös bárónő egy gyors pillantást vetett a kegyelmes ur felé, aki nyájasan mosolygott, aztán arca elé kapta a legyezőt.

— Minden rendben volt. A követ ekkor meghívta Dieppe bárót palotájába, hogy megismertesse velünk. Ez volt az első hivatalos lépés. Ekkor történt a baj. Nagyobb társaságban voltunk. Sokat ittunk...

— Ahá! — mondta a kapitány.

— Igen. Nekem fejembe ment a bor. Hogy esett, már nem tudom, elég az hozzá, fölemelkedtem és felköszökött mondtam Dieppe bárónak... Uram, uram, méltóságos Dieppe báró, uram, szállok az urnák!... üdvözöltem őt úgy a saját, mint ama hatalom nevében, amelyet képviselni szerencsénk van, hogy alkudozásainkat olyan szépen befejeztük...

A kapitány nevető görcsöt kapott; a kegyelmes ur, bár nem tudta, hogy miről folyik a szó, jóízűen mosolygott; a titkár is kacagott.

egyre növekszik. Tegnap a helyőrségből ismét hatvanhárom tiszt és altiszt és ezer ember ment át a felkelőkhez. Tízar bég századoz, az 1908-iki forradalom egyik vezére hazafias szövetséget alapított, melynek máris nagyon sok híve van és az a programja, hogy az ifju-törökök uralmát megtörje.

Béke, vagy új háború?

(Mi lesz az őszi? — Az ország véleménye.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 23.

A parlament szünete épen nem jelent politikai csendet. Tegnap napolták el az országgyűlést és egyéb körülmények közt ilyenkor ki szokott halni minden érdeklődés is a politika iránt. Most azonban már a legnagyobb izgalommal és lázzal tárgyalják, különösen az ellenzéki táborban azt a kérdést, hogy — mi lesz őszi?

A kormány köréből kiszivárgott az a hír, hogy a szeptember 17-iki ülésen be akarja terjeszteni a kormány a jövő évi költségvetést s szeptember 18-án már megválasztják a delegációkat, melyek üléseit szeptember 23-ára hívják össze. A delegációk ülése alatt akarják a bizottságokkal tárgyalni a költségvetést, úgy, hogy a ház a delegációk után nyomban megkezdhesse a budgetvitát.

Mind e terv mellett azonban ott a kérdés, milyen lesz ezzel szemben az ellenfél álláspontja? A kormány azt reméli, hogy a baloldali szövetség nem tartja fenn azt az intranzigens álláspontot, melyet a házszabálysértő többséggel szemben eddig tanúsított. Ugy halljuk, hogy ez a föltevés egészen alaptalan. Az ellenzék a háznak június 4-ike óta való működését törvénytelennek tartja és a lezajlott eseményekkel szemben a jogrend helyreállítása nélkül tudni sem akar semminemű békés megoldásról, tehát a parlament semmiféle funkciójában nem vesz részt. Nem fogadja el a delegáció tagsági helyeit sem. Ellenben el van határozva minden ellenzéki képviselő, hogy a delegáció üléseire fölutazik Bécsbe, hogy kellő módon ott is kifejezésre juttassa véleményét a többséggel szemben. Ez az őszi horoszkóp. Minden ok megvan arra, hogy aggodalommal teljesen nézzem az újabb izgalmak elé az egész országot.

Aztán hirtelen elhallgatott. Megint a hivatalos ember kerekedett benne fölül. Most már olyan arcot vágott, mint Bismarck Versaillesben. Sötétben mondta:

— Azt hiszem, bo'rány lett belőle. Részletekre már nem emlékszem. Csak annyit tudok, hogy a házasságból nem lett semmi és hogy hatvani szabadságot kaptam...

— És a szép asszony nem kapott férjet? — kérdezte a kapitány, akit a dolog boldul mulattatott.

— Kapott. Valami vén vizilovat, de azt már nem ismerem...

E pillanatban a kegyelmes ur, szokása ellenére, megszólalt. Voltak emberek a társaságban, akik most hallották először a hangját. Valami csodálatos, jókedvű prűszkölést hallott, aztán azt mondta:

— Jean, hozzon vizet. Sok, hideg vizet...

A titkár begombolta frakkját s finom mosolylyal mondta:

— Amióta ez megesett velem, azóta nem iszom többé. Soha sem iszom. Egy diplomatának nem szabad innia...

— Egy pohár konyakot szabad még, — vélekedett a kapitány.

— Nem bánom. — legyen. Hanem hová lettek a többiek?

A többiek időközben majd mind eltűntek a szalonból. A háziaszony hirtelen rosszul lett, barátai hálószobájába vezették, ahol iszonyu görcsök közt kinlódott. A kis grófnak váratlanul a fejébe ment a bor. Egy revolvert

Lesz-e béke?

Berzeviczy Albertet általában úgy tekintik, mint aki legbüszkébben fáradozik a kormány és az ellenzék között támadt differenciák kiegyenlítésére. Azért kelt figyelmet Berzeviczynek alábbi nyilatkozata:

— Én minden alkalommal a békés megoldás híve voltam. Természetes, hogy most is a békét óhajtom. Ugy látom, hogy sokan óhajtják a békét, — talán az egész ország. S így, mert a béke szükséges, tehát lehetséges is lesz. A módozatokat e percben nehéz volna körülírni. Mindenesetre lényegesen megnehezíti a békés kibontakozás előkészítését az a körülmény, hogy az ellenzék tagjaival a barátságos érintkezés megnehezedett, sőt a nyári szünet alatt az érintkezés lehetősége még kevesbedik, mert az ellenzék vezető tagjai különböző helyekre utaztak el. Mindenesetre minél előbb el kellene kezdeni a békeakciót, mert a nyár folyamán az ellenzék agitációja folytán még inkább fokozódhatnak a szenvedélyek, amelyek még jobban megnehezítik a béke esélyeit.

Az ország hangulata.

Désről táviratozzák: Csütörtökön tartotta Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést. A napirend utolsó pontja Voith Gergely dési szeszgyáros és földbírtokos és társai indítványa volt a kormány üdvözlése tárgyában. Az indítvány tárgyalása élénk vitát indított meg. Egy csomó ellenzéki szónok jelentkezett szólásra. báró Horváth Emil dr. ellenindítványt is nyújtott be, az ellenzék üdvözlő s a kormányt elítélő tartalommal. A hosszadalmasnak induló vitát Bethlen Balázs gróf főispán a szavazás elrendelésével szakította felbe.

Leadtak 169 szavazatot, 131-en a kormány üdvözlése mellett, 38-an Horváth határozati javaslatát mellett szavaztak. A közgyűlés tehát 93 szótöbbséggel elhatározta a kormány és Tisza üdvözlését.

Zomborból jelentik: Bács-Bodrogmegye törvényhatósága Vojnich István főispán elnökletével ma tartotta rendes évnegyedes közgyűlést, amelyen a bizottsági tagok rendkívüli nagy számban jelentek meg. Evetovits bizottsági tag és 50 társa indítványt nyújtottak be, amelyben állást foglaltak a káros obstrukcióval szemben és bizalmukat fejezik ki a kormány iránt, valamint a munkapárt-

kereset, hogy valakit agyonlőjön. Barátai úgy fogták le erővel a harmadik szobában.

A szalonban, a titkáron kívül már csak a kegyelmes ur volt, meg a kapitány. A kegyelmes ur szelid mosolylyal bámult szivarja füstjébe, a kapitány meg nem akarta otthagyni a konyakos üveget. Iróztatóan győzte az italt...

A titkárnak olyfele víziója volt, mintha most kávéházban ült. Kanálával megzörgette a csészéjét.

Az inas belepett és jelentette, hogy kocsija előállott.

— Az én kocsim? Hiszen még nem vacsoráztam meg! — csodálkozott a diplomata.

Bejött a vörös bárónő. Keringőléptekben szökdel, pátolatkedvben volt, mintha valami nagy boldogság érte volna. Egyszer szót sugott a kapitánynak, a i azt n karonfogta a titkár és kivezette. A bárónő utána sisgett az előszobába.

— Titkár ur, ön aranyos ember! Ön csókolni való ember! Ugy-e meglátogat az őszi kastélyomban? Kezet reá! hogy meglátogat.

A titkár elgondolkozott.

— Sajnálom, de nem érek rá. Őszre ismét el kell foglalom állásomat...

— Dehogy nem ér reá! Bizton tudom, hogy ráér. Az őszi is, egész télen is ráér.

A titkár, akiben megint felülkerekedett a hivatalos ember, begombolta frakkját, félülére vágta a kalapját és olyan léptekkel távozott, mint egykor Bismarck a berlini kongresszusról...

nak és Tisza Istvánnak férfias magatartásukért, amellyel lehetővé tették, hogy a parlamenti munka ismét rendes medrébe terelődjék. Evetovits nagyszabásu beszédben indokolta meg indítványát. Lovász Márton ellenindítványt nyújtott be. A törvényhatósági bizottság 286 szóval 35 ellenében a bizalmi indítványt fogadta el.

Liptószentmiklósról jelentik: Liptóvármegye törvényhatósága Kiszely Árpád főispán elnökletével ma tartotta közgyűlést a bizottsági tagok nagy érdeklődése mellett. Szentiványi Márton indítványára határozatilag kimondták, hogy örülnek az obstrukció letörésének és bizalommal vannak Lukács és Tisza iránt.

Balassagarmatról jelentik: Nógrád vármegye mai közgyűlésén 183 szóval 17 ellen a kormánynak bizalmat szavazott.

Kolozsvárról jelentik: A város rendkívüli közgyűlése, amely tegnap kezdte meg tanácskozásait, még ma sem ért véget. Mivel még négy szónok iratkozott fel a tárgyhöz, a vitát hétfőn folytatják.

Nyitráról jelentik: A vármegyei mai közgyűlésén 190 szóval 16 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Tisza István — osztrák világitásban.

Az Oesterreichische Rundschau bécsi politikai folyóirat holnap megjelenő számában, Der wahre Tisza címmel hosszabb cikket közöl, amely figyelemreméltó okadatolással világítja meg Tisza István gróf eljárásának indokait és céljait.

A cikk első sorban alaptalannak mondja azt a felfogást, mintha Tisza Istvánt csak a közös hadsereg iránti érzelmei vezették volna eljárásában. Nem hiszi, hogy Tisza István gróf a közös hadsereg egységének szétbontása tekintetében más állásponton van, mint Andrássy, Apponyi, vagy Kossuth, ezt bebizonyítja azzal, hogy velük együtt megcsinálta a rezolúciót, amelyhez mereven ragaszkodott. A különbség közöttük csakis a mód, taktika és a koronával szemben való viszonyt illető felfogásban van. A régi és a mostani koalíció azt hiszi, hogy a koronát megtörheti és leküzdheti. Tisza azonban a koronát meg akarja nyerni, amennyiben a monarchia életszükségeit, mindenkifelett pedig a katonaiakat fenntartás nélkül és nemzeti engedmények nélkül megadja. De a birodalom egységét lazító törekvésben Tisza sokkal veszedelmesebb, mint a koalícióba lépett ellenfelei. Ami már most Tisza eljárásának a visszahatását illeti, kétségkívül a mostani koalíció sokkal kedvezőlenebb helyzetben van, mint a régi, amely akkor még nem veszítette el hitelét. A koalíciós minisztérium csúfos bukásának emléke még ma is annyira kijózanítólag hat, hogy azok az urak, akik az új koalícióban, ismét mint a baba, szabadság és az alkotmány megmentői akarnak szerepelni, csakis a demokratikus választói reform alapján lennének képesek, új mozgalmat előidézni a mostani rezsimmel szemben. A legfőbb szemrehányás — folytatja a cikk — amelyet a féktelen obstrukciók legyőzőjének, Tiszának tesznek az, hogy megmutatta Bécsnek, miként lehet a nem engedelmeskedő magyar képviselőházat megfékezni. Ellenkezőleg: Tisza a magyar képviselőházat mindig hatalmas eszközévé akarja tenni a magyar faji és oligarcha osztály akaratának. Tiszának a monarchia életszükségeiről vallott tiszta felfogása és az ekskluszív nemzeti türelmetlen álláspontja között mutatkozó látszólagos ellentét azon elemi erővel nyilvánuló törekvésekben mutatkozik, hogy Magyarország önálló államisége és a magyar szupremácia eszméje ne csak az ország belső ügyeiben, hanem Ausztriával szemben is, a paritás formájában és a korona megnyerése és kihasználása útján ellenállhatatlanul érvényre jusson.

Az ipartestület nem politizál.

Budapestről jelentik: A kolozsvári ipartestület a kormánynak bizalmatlanságot szavazott és felkérte az Ipartestületek Országos Szövetségét, hogy hasonló állásfoglalásra szólítsa fel a hazai összes ipartestületeket. Az országos szövetség ma levelet intézett a kolozsvári ipartestülethez, amelyben kijelenti, hogy elvi okok miatt nem felelhet meg a felszólításnak. Az ipartestületek — ugymond a válasz — eddig kizártak min-

den politikát, különösen pedig nem foglalkoztak pártpolitikával. Ohajtandó, hogy ez a jövőben is így legyen. A testület sem rendeltetésénél, sem hivatásánál, sem hatósági feladatánál fogva nem tehető pártpolitikai tusák színhelyévé.

Bűnös vezérigazgató.

— Sikasztások, csalások. — Egy volt képviselő manipulációi. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 28

Két rendbeli sikasztásért vonta felelősségre a budapesti büntető törvényszék Benke Gyulát az Országos Zalogkölcson részvényszerűség volt vezérigazgatóját, a Budapesti Kereskedő-egylet volt elnökét, aki országgyűlési képviselő is volt. Benke Gyula vagyonszerző ember volt, vagyónak nagy részét akkor kereste, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök megvétette az állam által Benke Gyulának egy erdélyi kőszénbányáját körülb. 1.500.000 koronáért, amely bánya azonban a szakértők véleménye szerint alig ért 200.000 koronát. A koalíciós kormány a vételár legnagyobb részét kifizette és mindössze talán 200.000 korona hátralék maradt, amely hátralékot azonban Lukács László volt pénzügyminiszter azért nem engedte kifizetni, mert véleménye szerint a bányával már ugyanis eléggé becsapták az államot. Benke Gyula, dacára a zsíros állami üzletnek, ma már teljesen vagyontalan ember és állítólag vagyónak legnagyobb részét elspekulálta a az Országos Zalogkölcson vezérigazgatói állását is ott kellett hagynia.

Az utóbbi években azután már odajutott Benke, hogy mindenféle gyanús üzletekkel iparkodott pénzhez jutni, így többek között autóbilokat, ékszereket és irógépeket vett-részesítésként, azokat azonnal eladta a részletfizetési kötelezettségeinek egyáltalában nem tett eleget. Benke nem törődött azzal, hogy az eladók a tulajdonjogukat fenntartották, s hogy amit tesz, kimeríti a csalás és sikasztás tényálladékát. Az első ilyen üzlete volt Benke Gyulának, hogy egy bécsi automobil gyárostól 17.000 kor.-ért vett egy gépet, amelyet nyolc napon belül 7000 koronáért eladott Budapesten. Ugyanakkor megvette 12.000 koronáért egy szanatóriumi igazgató autóját. A gépre 500 korona előleget adott, 2500 koronát csak többszöri ügyvédi felszólításra fizetett, míg a hátralékos 9000 koronát mind a mai napig nem fizette meg. A 12.000 koronás vétel alkalmával saját aláírásán kívül, a fedezeti váltót fiával, dr. Benke Imrével is aláíratta, aki azonban a fizetési kötelezettségekről hallani sem akart.

Az autóbilót néhány héttel a vétel után 6000 koronáért eladta. Ugyancsak ebben az időben felkereste Nemes ékszerészt és tőle néhány ezer korona ékszerért vásárolt, az alatt az ürügy alatt, hogy feleségével a Park klub estélyére akar menni és ékszerekre volna szüksége. Az ékszerész az ékszereket eladta, de pénzt nem kapott érte. Ilyen és hasonló manipulációk miatt a rendőrségnél több feljelentést tettek Benke Gyula ellen, aki azonban az idézésekre soha megjelenni nem akart és a legtöbbször orvosi bizonyítványokkal mentette ki magát. Tegnap a budapesti törvényszék főtárgyalást tűzött ki, két rendbeli sikasztás miatt; a tárgyaláson Makucz királyi táblabíró elnököl, míg az ügyészséget Nagy Béla dr. kir. ügyész képviselte. A tárgyalás előtt már mindenki tudta, hogy Benke Gyula megint nem fog megjelenni, hanem orvosi bizonyítvánnyal menti ki magát. Amikor Benke védője az orvosi bizonyítványt a tanácsnak benyújtotta, dr. Nagy Béla ügyész kérte a tanácsot, hogy miután Benke Gyula

ezt a kimentést sportszerűen tűzte, a tanács rendelje el azonnali letartóztatását, mert hiszen éppen most került kezei közé egy újabb feljelentés, valami irógép üzletből kifolyólag. A bíróság tanácskozássra vonult vissza és elhatározta, hogy a törvényszéki orvossal Benke Gyulát megvizsgáltatja, rövid időn belül újabb terminust tűz ki, ha pedig ezen újabb főtárgyalásra sem jelenik meg Benke Gyula, a bíróság elővezeteti.

A tárgyalás után azt beszélték, hogy Benke Gyula sógora, a többszörös milliomos Szenes Ede nagykereskedő, rendezi Benke Gyula ügyeit. Ugy látszik azonban, hogy ennek a hírnök komoly alapja nincs. A család nem sokat törődik Benke Gyula manipulációival, aki ezeket a büntető ügyeit és vásárlásait nem egyedül végezte, hanem mindenhova előzőleg elküldte titkárait, Domán Arturt, aki előbb puhatolódzott, hogy lehetséges-e gazdája részére olyan üzleteket csinálni, amelyekből kifolyólag újabb pénzekhez juthatna. A bíróság tehát a vádat Domán Arturra is kiterjesztette.

A hitelezők örömmel vették a bíróság erőlyes intézkedését, csak attól félnek, hogy a család hamarosan elmenyőgyintézetbe dugja a megtevélyedett volt bankigazgatót.

TANÜGY.

Ujítás a népiskolai végbizonyítványon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Zichy János kultuszminiszter valamennyi egyházi főhatósághoz, közigazgatási bizottsághoz, tanfelügyelőséghez és a fiumei kormányzóhoz, körrendeletet intézett, amelyben az 1908. évi XLVI. törvények 7. szakasza alapján elrendelte az elemi népiskolai és ismétlő iskolai végbizonyítványok és törzskönyvek kötelező használatát.

A végbizonyítványok és törzskönyvek mintáit és szövegét a törvény erejénél fogva a kultuszminiszter állapítja meg. E mintáktól való eltérésnek a vonatkozó törvényszakasz rendelkezéséhez képest helye nincs és aki ez ellen vét, az, amennyiben köztörvényekbe ütköző beszámítás alá nem esnék, fegyelmi vétséget követ el. A körrendelet figyelmezteti a nem magyar iskolák fentartóit, hogy hasábonsan magát a végbizonyítvány szövegét nem állíthatják ki, hanem csakis a bizonyítvány rovatait tölthetik ki hasábonsan.

Zichy János gróf intézkedése szoros kapcsolatban van a választó reformmal. A bizonyítványok külső formája és annak szövege teljesen megfelel a nemzeti követelményeknek. A ki az elemi népiskola hatodik évfolyamát bevégezte, az a bizonyítvány szövege szerint nem csak az írásolvasás tudásáról kap igazolást, hanem arról, hogy az 1907. évi XXVII. törvények megfelelő szakasza értelmében gondolatait szóval és írásban magyarul is ki tudja fejezni.

Ebben rejlik Zichy g.óf miniszter intézkedésének nagy politikai jelentősége.

(—) Érettségi eredmény. A lippai állami felső kereskedelmi iskolában e hó 26-án fejeződtek be Zorn Vilmos dr. nyugalmazott jogakadémiai igazgató és Csécsi József kereskedelemügyi miniszteri titkár, miniszteri biztosok, elnökléte alatt, az érettségi vizsgálatok. A vizsgálatok alapján, jelesen felelt meg: Strausz Béla, jól felelt meg: Braun Márton, Braun Mihály, Frent János, Gyebrovski Mátyás, Heller Zsigmond, Hoffirek Jenő, Onu Lázár, Popa György, Popovics Imre, Dragán István, Szerb János, Weisz Miksa, megfelelt: Bánn Ernő, Bieber Tivadar, Burján István, Cservenitz József, Farkas Szilárd, Fischer József, Folc Sándor, Gémesi Károly, Halász József, János Demeter, Kállnai György, Kirsner Sándor, Komponás Dezső, Krivány István, Mailander Jenő, Moravetz Károly, Molnár István, Nicsovics György

Orosz György, Pécely Lajos, Schauer Hugó, Szilágyi József, Szulyovszki Ödön, Scheibert Vilmos, Neágota Gyula, Váradi Dezső, Veisenburger Sebestyén, Vézner Lajos, Schwarcz Arthur.

(—) Egy jó tanítóról. Krenner Miklós dr. alelnök és Szöllősi István titkár javaslatára az idén a 100 koronás Trefort-díjat Schaff György zsigmondházi községi tanítónak ítélte oda. A jelentéstevők így emlékeztek meg az iskoláról, melyet május 10-ikén délután vizsgáltak meg: „A zsigmondházi hatosztályú népiskolában fiúk és leányok együtt tanulnak. A barátságos, világos szobában közel 100 tanuló kellemes barátságos hangulatban ül együtt megosztott, de a tanító által összevágó egységbe foglalt munkánál. Az első negyedóra után is észreveszi már a hozzáértő, hogy a csöndes és hangos munkában megnyilatkozó fegyelem a tanítót és tanulóit lélekben összekapcsoló szeretetből származik. Schaff György jól tud beszélgetni tanítványával. Érdeklődnek mondandói iránt és vele gondolkodnak. Schaff György abban a jó szellemben működik, melyet az ez iskolából az aradi állami tanítóképző intézet gyakorló iskolájába emelkedett Szentgyörgyi József évek kitaró munkájával erősített meg a zsigmondházi népiskolában. Kár, hogy a jó utódnak sincs az iskolamelléti kertje, melyben a gazdasági élettel összefüggő természettudományokat gyakorlati hatással taníthatná. Schaff szorgalmáért, a tanítói munka szeretetért és a tanulók gondolkodásában és érzéseiben megállapítható szép eredményért megérdemli, hogy a Kölcsey-egyesület a Trefort-díj odaítélésével Aradmegye kitüntetett tanítói közé sorozza.

(—) Beírások. Az aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskolában az 1912—13-ik tanévre a beírások július 1., 2. és 3-án tartatnak délelőtt 9 órától 12-ig. Aki júliusban be nem iratkozik, a szeptemberi felvételre csak kivételesen, indokolt esekben jelentkezhetik. — Az Aradi Kereskedők Köre által fentartott női kereskedelmi tanfolyamban a beírások 1., 2., 3-án lesznek délután 3—5-ig a felső kereskedelmi iskola igazgatói irodájában.

(—) Tanoncmunka kiállítás Aradon. Az aradi iparostanonc iskola felügyelő bizottsága, igazgatósága az aradi ipartestülettel egyetemben holnap, június hó 29-én Péter és Pál napján, a Weitzer-utcai polgári fiúiskola emeleti dísztermében tanoncmunka kiállítást rendez. Célja ennek a kiállításnak az, hogy a tanoncokat már tanuló éveikben nemes versenyre készítse. Anyagi eredménye lehet az ilyen kiállításnak az, hogy a készített tárgy vevőre talál, a kitüntetés, dicséret pedig az erkölcsi haszon, mely fokozza a munkakedvet, növeli az önbizalmat s ezzel alapját veti meg a későbbi munkásságnak és az élet versenyében a kitaró ügybuzgalomnak. Célja azonban a kiállításnak az is, hogy úgy az iparosság, mint a nagyközönség is tapasztalhassa azt, hogy a rendes munkára készített tanonc már tanuló éveiben is alkotó munkára képes, mivel a készített tárgy valóban használható értéket képvisel. A tanoncmunka kiállítás résztvevői jutalmakban is részesülnek. A kiállítással egyidőben a tanonciskola bemutatja rajzkiállítását ugyancsak a polgári fiúiskola rajztermében, amikor kiosztásra kerülnek az évenként szokásos szorgalomdíjak. A kiállítás június hó 29-én délelőtt 11 órakor lesz ünnepélyesen megnyitva. A belépés díjtalan. A nagyközönség és az iparosság szíves figyelmét erre a kiállításra ezúton is felhívjuk. A kiállítás megnyitása előtt 9—11 óráig a zsűri működik, mely időre a felkért tagok ezúton is meghívotnak. A kiállítás ünnepélyes bezárása, a jutalmak, díjak és oklevelek kiosztása június hó 30-án vasárnap délután 4 órakor lesz.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	151
Nyomda	151

Aktuális emberek.

★
Ábrai Lajos.

A városi felső kereskedelmi iskola disztermében vasárnap délután négy órakor leplezik le ünnepélyesen Ábrai Lajosnak, az intézet nyugalmazott igazgatójának arcképét és ezt az alkalmat ragadják meg a tisztelők, jóbarátok, kereskedelmi iskolai tanárok, hogy ünnepeljék Ábrait, akinek érdemeit nemrégiben királyi tanácsosi cím adományozásával jutalmazta az uralkodó. Az ünnepség után vasárnap este 8 órakor a Központi szálló teli kertjében a la carte társasvacsorára ülnek össze a kiváló tanfőúri tisztelői.

Ábrai Lajos az aradi felső kereskedelmi iskolának nem csupán igazgatója, hanem alapítója is. Aradi gimnáziumi, majd reáliskolai tanár volt Ábrai, amidőn negyedszázaddal ezelőtt megmozgatta a város illetékes köreit egy kereskedelmi tanintézet alapítása érdekében. Az intézet kereskedelmi akadémia címmel alakult meg és igazgatója az alapítástól kezdve a szervező és előkészítő Ábrai Lajos volt. Huszonöt évig állt intézete élén, amelyet olyan tudással, körültekintéssel vezetett, hogy az aradi felső kereskedelmi iskolát mintaintézetnek ismerik, emlegetik országszerte. A kitűnő igazgató maga is részt vett a tanítás munkájában: matematika volt a tárgya és erre igazi matematikusok szeretetével oktatta növendékeit. Értette a módját, hogyan kell nevelni, vezetni, idomítani a fiatal lelkeket: tekintélye, igazgatói szigora éreztetése mellett olyan volt növendékeihez, mintha apjuk lett volna. Nem köznapis szólamondás az, hogy Ábrai Lajost egész életükre megkedvelték a tanítványai. Ujesztendőkor, más ünnepek alkalmával garmadával kapja még ma is az üdvözlő leveleket telve meleg szeretettel, hálás emlékezőssel: hárminc esztendő előtti tanítványai, ma már idős, magas pozícióban levő férfiak, nem feledkeznek meg egyszer sem Ábrai Lajosról, régi szeretett tanárukról. Ez az évtizedeken át kitartó ragaszkodás mond legtöbbet arról a tanári munkáról, amelyet Ábrai végzett.

A kiváló tanár érdemeit a kultuszminisztérium is méltányolta. Amikor nyugdíjazását kérte, a minisztériumból felszólították, hogy ne menjen még nyugdíjba, ha pihenés szükségét érzi, inkább egy évre szabadságolják. Már nyugalomban élt, amikor az a kitüntetés érte, hogy kinevezték a Közoktatási Tanács tagjává. A tanácsnak talán Ábrai az egyetlen tagja, aki nyugalmazott tanár korában került a fontos kulturintézménybe. Mint érettségi biztos ma is működik még Ábrai.

Tanügyi tudásánál talán csak szerénysége nagyobb Ábrai Lajosnak. A mikor a kereskedelmi iskola diszterme részére megfestették, semmi áron sem lehetett rábeszélni, hogy üljön modellt Balla Frigyes festőművésznek. Ábrai hallani, tudni sem akart a portréről és végül is valahonnan egy régi fényképet kutattak elő: ennek a nyomán készült a kép. Ismerték ezt a végtelen szerénységét és nagyon meg voltak akadva, amikor kitüntetésre akarták felterjeszteni Ábrait. A királyi tanácsosságra ajánlottak rövid életrajzát felterjesztik a kabinetirodához és ezt a curriculum vitae-t maga a kitüntetésre váró írja meg az illetékes helyről kapott felszólítárra. Ábrai Lajos rövid életrajzát azonban mással kellett megírni, nem is kérték tőle, hogy valamilyen eszébe ne jusson tiltakozni a kitüntetés ellen, amelyről így egészen addig, amíg a hivatalos lap nem közölte, nem is tudott semmit.

Nyugalomba vonulása óta békési pusztáján gazdálkodik az ex direktor. Barátai tréfásan emlegették eleinte a nyugalmazott igazgatót, hogy a gazdaság nem matézis, a földmívelést nem lehet könyvből tanulni, de Ábrai megmutatta, hogy a

puszta sivatagjából épügy megteremtí, kiműveli a virágzó termőföldet, amint évtizedeken át kipalléroztta az iskolájába került ifjú lelkeket és elméket. Az Ábrai pusztának ma csodájára járnak, még Békéscsaba város tanácsa is megtekintette, hogyan gazdálkodik a tudós igazgatótanár, akinek a nevét a Köztelekben megjelent érdekes földmívelési ismertető cikkeiről a gazdák is kezdik úgy ismerni és becsülni, mint az aradi diákok három évtizeden keresztül.

Wenckheim Frigyes gróf.

— A királyi főpohárnokmester a ravatalon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Kigyósi kastélyában ravatalon fekszik már Magyarország egyik leggazdagabb mánása, Wenckheim Frigyes gróf, a királyi főpohárnokmestere. A hetvenéves főúr halála Aradon is megdöbbenést keltett. Tudták róla, hogy betegeskedik, de gyors emulására senki se gondolt. Az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájára kitűzték a gyászlobogót, mert az elhunyt férfit hosszú ideje választmányi tagja a pénzügyintézetnek.

Egy aradi közéleti férfiú, akit szoros szálak fűznek a Wenckheim családhoz, a következő intimításokat mondotta el a most elhunyt főpohárnokmesterről:

— Wenckheim Frigyes gróf egyike volt legzseniálisabb főurainknak. Bámulatos tudása csodálatba ejtette a vele érintkezőket. Ügyvédi oklevele volt, ami azonban nem azt jelenti, hogy csak a diplomát szerezte meg, hanem kiváló jogi ismeretei voltak és jogi tudása hasonlatos volt a legkiválóbb ügyvédekéhez. Fiatalabb éveiben a birtokai bérbeadása alkalmával és adásvételeknél önmaga csinálta meg a szerződéseket minden kívülről jövő utbaigazítás nélkül. Emlékező tehetsége a csodáival bátoros. Emlékezem, egyszer amikor a fia érettségi vizsgálatán megjelent, az akkor közel hatvan éves gróf elrecitálta a középiskolában tanult latin verseket és elmondta a latin definíciókat.

— Wenckheim grófnak most százharminckétezer hold földje van, amelynek felét saját bámulatos szorgalmával és gazdasági érzékének segítségével szerezte. Amikor megnősült alig volt tizenötezer hold földje. Feleségével, Weinckheim Krisztinával, Magyarország leggazdagabb árvájával mintegy ötvenezer hold földet kapott. Ami azóta van, azt Wenckheim Frigyes szerezte. Jelenleg Békésen 28 ezer, Kigyóson 32 ezer, Székudvaron (Aradmegye) 8 ezer, Borossebesen 36 ezer, Mosonmegyében 20 ezer, és a békésmegyei Szöllősen 8 ezer hold földje van. Azonkívül Menyháza fürdő és rengeteg készpénz van a birtokában. Mondhatom, Wenckheim Frigyes olyan nagytudású és akkora szorgalmu, olyan megjelenésű ember volt, hogyha szegénynek születik, ő akkor is nagy pozíciót tudott volna magának teremteni.

Egy kimutatás szerint, ő Magyarország mánásai között vagyon dolgában harmadik helyen áll. Első az Esterházy-család, azután a Csekonics- és a Wenckheim familia. Wenckheim gróf Békésmegyében több százezer korona, Aradmegyében pedig 30 ezer korona adót fizetett egy évben.

— A politika nem foglalkoztatta őt állandóan. Mintegy husz esztendőig volt képviselő s akkor a mérsékelt ellenzék sorába tartozott. Tisza Kálmán ellen állandó harcot folytatott. Az ellenzék későbbi harcmodora degusztálta őt és hátat fordított a politikai küzdelemnek.

Közgazdaság ikérdések foglalkoztatták, gazdaságának és a jótékonyiságnak szentelte erejét. Csak akkor kezdett ismét a politika iránt érdeklődni, amikor Tisza István gróf került szembe az ellenzékkel. Rendkívül bámulta Tisza István szívós akaraterét és a Ház mostani elnökének tár aságában szívesen beszélt a politikai küzdelmekről. Nem egyszer hangoztatta a most elhunyt főúr:

— Csodálatos változáson mentem át. Tisza Kálmánnak gyűlöletes politikai ellenfele voltam, a fiába pedig csaknem szerelmes vagyok.

Az utóbbi években sokat betegeskedett. Cukor baj kinozta és legszívesebben kigyósi nagyszerű kastélyában tartózkodott. A kastélyt néhány évvel ezelőtt alakították át Ibl Miklós tervei szerint. A fejedelmi lakot pompás park övezi, amelyben a főúri világ tagjai gyakorta tartózkodtak.

Wenckheim Frigyesnek hét gyermeke van, akiket a legnagyobb gondnal és szigorral nevelt s beléjük plántálta saját egyéniségének főbb vonásait: a szorgalmat és a szinte bizalmatlanságig menő óvatos tartózkodást. Tartózkodó volt, mert fiatalon megismerte az embereket.

Hét gyermeke maradt: *Friderika*, Wenckheim Dénes gróf főrend felesége; *Krisztina*, Széchenyi Antal gróf főrend felesége; *József*, aki azelőtt követségi attasé volt Münchenben, Pétervárott, Washingtonban, legutóbb atyjának egyik birtokát, Borossebest kezelte s a hitbizomány új haszonélvezője lesz; *László*, a kiserődi kerület nemzeti munkapárti képviselője; *Pál* követségi attasé Madridban; *Mariska*, Nádasdy Tamás gróf főrend felesége és *Ilona*, aki még hajadon.

Tes vérei közül Borbála néhai Walterskirchen Ernő gróf özvegye, Géza a főrendiház tagja, Matild pedig a romai Jézus Szent Szíve kolostor apácája.

Az elhunyt kiváló barátja volt a művészeteknek; budapesti palotája, mely a Reviczky-utca és a Baross utca sarkán van s a melyet ő építtetett, műkincsekben egyik leggazdagabb épületünk. Itt vendégelte meg a kedves modoru főúr még abban az időben, mikor férjes leányai leánysorban voltak, hies bálok keretében több ízben József, Jenő és Frigyes királyi hercegeket, valamint az arisztokrácia színét-javát.

Bőkezűségét és egyházához való ragaszkodását a gyulai katolikus gimnázium hirdeti, melyet a maga költségén építtetett, továbbá a budapesti katolikus-kör molnár-utcai palotája, melynek részvényei csaknem mind ő váltotta magához és tartotta meg. Ezenfelül katolikus egyházi és jótékony célra nagy összegeket adományozott, majdnem mindig az ismeretlenség nemes leple alatt.

Wenckheim Frigyes gróf már hosszabb ideje beteg skedett, cukorbetegség gyötörte. Hat hónap óta pedig ki se mozdulhatott kigyósi betegágyából. *Lummitzer* orvos tanár, továbbá az uradalmi orvosa, *Hajnal* Albert dr. önfeláldozóan ápolták, a betegség rombolásának azonban nem tudták útját állani. A gróf csöndben, minden fájdalom nélkül örökre elszunyadt. Testvére, Walterskirchen grófné, továbbá fia, Pál madridi követségi attasén kívül családja minden tagja ott volt a halott körül.

Végző intézkedése az, hogy a legnagyobb egyszerűséggel, *fakoporsóban temessék el* az öki-gyósi családi sírboltba. Valószínűleg vasárnap temetik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Délután: *Az arany ember*, dráma. Este: *Táncos huszárok*, operette. (A suszter inas szerepében Fényes Annuskával.)

Vasárnap: Délután: *Szulamith*, operette. Este: *Gésák és Cabaret* számok, Fényes Annuskával. (Gésákban a kadet szerepet játsza.)

* **Fényes Annuska vendégjátéka.** Egyetlen alkalma volt Fényes Annuskának szemtől-szembe állni az aradi közönséggel, de az elég volt, hogy a legértékesebb emléket hagyja maga után. Azok, akik gyönyörködtek ennek a zseniális kis leánynak máris elsőrangú művészetében, önkéntes reklámvivőknek csaptak fel, és ennek eredményeként ma zsufolásig megtelt a nyári szinkör hatalmas nézőtere. A *kis lord* címszerepében láttuk viszont a kis művésznőt, abban a szerepben, melyet ő vitt diadalra a Magyar Színházban, és amely megállapította művészi hírnevét. Elragadóan kedves jelenség, ebben a különben is hálás szerepben. Gyermekes üdesége, fiatalos bája adják a szerep külső dekorációit, talentumának széles skálája pedig a gyermeklét minden hurját megszólaltatja. Utólérhetetlenül közvetlen a pajtáskodó jelenetekben, megható az anyjával játszott szentimentális részletekben, és megvesztegető a morozus, ridegségbe burkolt nagyapai szív meghódításában. Alig volt olyan jelenete, mely után elementáris erővel ne zúgott volna fel a közönség lelkesült tapsa. Játéka mellett zsenialitásának még sok más megnyilatkozását élveztük. Énekelt, táncolt és hegedült, még pedig ugyancsak meglepetést keltő művészetével. Fenomén ez a kis leány, akivel alig tudunk betelni és akit elnéznénk elhallgatnánk sokaig, mindig. A közönség ovációi méltók voltak Fényes Annuska páratlan sikeréhez. A többi szereplők közül egyedül *Keszler* illeti dicséret, a többiek vagy nem tudták a szerepeiket, vagy szertelenkedtek. A vendégművésznőt a színpalak mögül kísértő zongorát nem lehetett hallani, ha pedig hallottuk, úgy egészen mást játszott, mint amit Fényes Annuska énekelt. Ez a gondos előkészület eredménye volt. H. G.

* **Edes, aranyos tyukom.** Medvetánc, Pusztuló liget, Csöpp lábikó, Monikán, Szívem tele, tele és a szezon legújabb kupléi mind kaphatók *Juhász és Társánál*.

* **Bölsche, Szerelem az élők világában** I—II. kötet már kapható *Juhász és Társa* könyvkereskedésében.

* **Nagy Pali műsor az Urániában.** A két napos ünnepet ritka változatos műsorral teszi élvezetessé az Uránia igazgatósága, míg szombaton Az élet martirjai című képpel csinál kolosszális hatást, addig vasárnap meghódítja a közönséget a legszenialisabb műzi színésznek, Palinak isteni humorával. Lehmann Pál ur hat kitűnő, kacagtató bohózatot ad elő vasárnap és azt követő napon. Az előadások délután két órakor kezdődnek. 175

* **Az élet martirjai.** Pathé legújabb bravura ez a kép. Megnézni és csodálni kell ezt a képet, aztán elgondolkozni, hogy milyen tragédiákat produkál az élet. Az egyik asszony kolostorba vonul, hogy aztán önfeláldozólag ápolja riválisát, megszerezze számára a halálos ágyon a boldogságot, végül lássa nyomorultul elpusztulni azt az embert, akit mindennél jobban szeretett a világon. Pathé grandiozus rendezése bámulatba ejti az embert. Mesés parkjai, gazdag enteriőrjei mellett például egy teljes apáca kolostor berendezést látunk, melyben végig nézünk egy ceremóniális apácaavatást. A kórház a maga szomorú ridegségével nem kassirozott színpad, hanem ennek a szomorú házának hűséges visszaadása. Ilyen nagystílu képet még nem látott az aradi közönség. Ez a mesés műsor csak szombaton, még pedig délután két órától kezdve kerül színre. 175

* **A „Sárga vér” bemutatója.** (Premiér az Apollóban.) A komoly kritika hangját váltja ki az Apolló színház mai premiérje. Minden tülkös nélkül szembeállíthatjuk a ma bemutatott Sárga vért Lengyel Menyhért Taifun-jával. Mind a két drá-

mát az egzotikus levegője teszi szokatlanul érdekessé, de mind a kettőnek a megírása oly művészi nivón áll, hogy csak dicsérlettel beszélhetünk róluk. A Taifun mint színpadi munka tudott érvényesülni, a Sárga vér-t pedig feltétlenül a kinematográfia ördögössége ajándékozta meg kiváló tulajdonságokkal. A szerelmes kinaiban lobogó szenvedélynek s a boszúállásnak a kitörését csak a filmgyártás ezer szerszámaival lehetett oly rendkívül érdekessé tenni, mint amilyen. Az emberi gondolat szárnyai kifárnak kutatni a csodáknak a rugóit, amelyek egyik pillanatról a másik pillanatra viszik a néző elragadtatását s figyelmének lekötöttségét. Maud Nelson, a dúsgazdag fiatalasszony törbecsalása még idegizgatóbb, mint Totteransó dr. meggyilkolása. A színészek bravúrosan játszik meg a szerepeket s így harmóniában van a kép technikájával.

* **A Sárga vér — ünnepi előadásokon.** Az Apolló-színház a ma nagy sikerrel bemutatott kínai drámát a szombati és vasárnapi ünnepi műsorral is vetíti. Hétfőn nagy szenzáció bemutatására kerül a sor.

A temesvári halálos autobaleset.

— Senki se bűnös. — Fölmentett aradi sofőr. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, június 23.

Tudvalevőleg tragikus végű szerencsétlenség történt múlt év május havában Temesvár és Szentandrás között, az aradi országúton. Az aradi Westinghouse-gyár egyik próbaautomobilján Temesvárra érkezett Horovitz Gusztáv aradi hírlapíró Knotz Szilárd sofőr társaságában. Horovitz a próbakocsit bemutatta Salgó Miksának, a temesvári Messenger-boy vállalat tulajdonosának, aki Temesvárott — úgy mint Horovitz Aradon — egy autokikölcsönző vállalatot akart létesíteni. Ezen a próbakocsin Salgó Miksa és felesége az esti órákban elutaztak Aradra. Elöl volt Horovitz és a sofőr, hátul toglaltak helyet Salgóék. Utközben az egyik kerék pneumatikja felpattant, az autobil legurult a kocsitól a mezőbe, Salgó és felesége a kocsiból oly szerencsétlenül estek ki, hogy Salgó pár perc múlva meghalt, felesége meg súlyos sérüléseket szenvedett. Horovitz csak arcán sebesült meg, a sofőr pedig pár karcolással menekült meg.

A temesvári királyi törvényszék ez év március hó elsején hozott ítéletet ebben az ügyben s elítélte Knotz Szilárd sofőrt gondatlanságból okozott emberölés miatt három havi fogházra, Dicker József igazgatót pedig felmentette.

Felebbezés folytán ma tárgyalta a temesvári királyi ítélőtábla ezt a bűnügyet.

A tábla ítéletével az elsőbíró ítéletének azon részét, amely Dicker felmentésére vonatkozik, helybenhagyta. Az ítélet azon részét, amely Knotzra vonatkozik, a tábla megsemmisítette s Knotz Szilárdot a vád alól felmentette, mert a kocsit Horovitz rendelkezésére állott s nem a sofőr tartozott elbírálni, hogy ki legyen fel a kocsiba. A tábla megállapította továbbá, hogy nem bizonyult be a tulcses hajtás, sőt a vádlott azon állítása, hogy 55—58 kilométeres sebességgel ment az auto, nem nyert cáfolatot. Főleg pedig megállapított, hogy az autonak kényszerűségből ki kellett térni egy kocsitól és így került az uttest szélére. Ebben a veszedelmes helyzetben érte a pneumatik kipukkanása és ez tette következményévé azt, hogy az auto balra hajolt és rögtön az utárok mélyébe esett, ahonnan visszafékezni nem lehetett. E véletlen következmények idézték elő a balesetet, nem pedig Knotz gondatlansága. Az ítélet ellen Knotz felmentése miatt a főügyész semmisségi panaszt jelentett be, amelyhez sértett képviselője is csatlakozott s külön Dicker József felmentése miatt is jelentett be semmisségi panaszt.

Az Egyesült-Államok demokrata elnökjelöltje.

— Wilsont kandidálják. —

Távírti tudósítás.

Newyork, június 28.

Amidőn a demokrata konvent ideiglenes elnökévé választott James kormányzó befejezte beszédét, viharosan éltették Bryant. A konvent hangulatából megállapítható, hogy Bryanon kívül csak két demokrata elnökjelölt kap még számottevő szavazatot a konventben és pedig Wilson, New-Yersey állam kormányzója és Clark szenátusi elnök. A konvent esti ülésében Bryan javaslatára nagyjelentőségű indítványt fogadtak el túlnyomó többséggel. Az indítvány értelmében a demokraták kimondták, hogy nem tekintik elfogadható elnökjelöltnek azt, aki Belmont, Morgan és Ryan milliárdosokkal vagy azok pénzügyi érdekeltségeivel összeköttetésben áll.

Bryannak ezt az indítványát a konvent több mint kétharmad többséggel tette magáévá, amennyiben 889 demokrata szavazott az indítvány mellett és csak 196 ellene. A szavazás eredményének kihirdetése után Bryan beszédet mondott és azt hangoztatta, hogy ezzel a határozattal minden reakcionárius erőlködésnek bevágta az útját. Ezek után a demokraták nyugodtan nézhetnek az elnök-választás elé, amely a haladásnak és a demokrata eszméknek a diadalát fogja meghozni.

Ezután az elnökjelölés következett. Az első szavazásnál a konzervatív-demokraták, akik ez idő szerint többségben vannak Wilson kormányzóra adták szavazatukat, mert a newyerseyi kormányzó olyan népszerűségnek örvend az Egyesült Államokban, aminővel csak Roosevelté vetekedik. Wilson különben nem konzervatív-demokrata, hanem a progresszív demokraták csoportjába tartozik és ezért azt hiszik, hogy titokban maga Bryan is támogatni fogja a jelölését. Az érdekes jelölés azt a meggyőződést ébreszti az Egyesült Államokban, hogy a konzervatív elemek a progresszív Wilson jelölésével Bryanéknak akarják megmutatni, hogy nem akarják a demokrata konvent egységét megbontani. Beavatottak azonban kételkedéssel fogadják ezt a konzervatív állásfoglalást és egyelőre nagyon is bizonytalanok tartják, hogy a végleges jelölésnél kitartanak-e a konzervatívok Wilson mellett, vagy az derül ki, hogy a mai első jelölésnél csak taktikai okokból szavaztak a progresszív jelölőre.

SPORT.

+ **A Budapesti Atletikai Klub Aradon.** Az a magyaránny érdeklődés, mely a football iránt megnyilvánult, készítette az A. A. K.-ot, hogy egy mérkőzésre nagy anyagi áldozatok árán lekösse a B. A. K. csapatát, mely az ország egyik legerősebb, leggoalképesebb csapata. A B. A. K. figyelembe véve az erősen fejlődő vidéki csapatokat, legerősebb csapatát állítja a sorompóba. A Bak. csapata a következő összeállításban játszik: Kapus: György. Háttérdek: Kucsera, Prétyi. Fedezetek: Ligeti, Fürst, Waldner. Csatárok: Kés-márky, Klement, Wolenszky, Cseh, Gállos. Az A. A. K. csapata: Horváth I. Lengyel, Russu — Horváth II., Csenka, Rudnyánszky — Drescher, Eisenmagen, Gencsy, Salacz, Boda. A mérkőzés nem szombaton, hanem vasárnap délután fél 6 órakor tartatik meg. Bíró: Fillkorn Lajos (Törökves Sp. E.) Helyárok: Páholy 6 kor. Tribün: 1 kor. Állóhely: 60 fillér, deák hely: 20 fillér. Szombaton Péter-Pál napján a Temesvári Munkástedző E. játszik az A. A. K. II-ik csapatával training mérkőzést. A mérkőzések kedvezőtlen idő esetén is megtartatnak. A szombati mérkőzésre 20 fill. training-jegyek érvényesek.

+ **Az Aradi Atletikai Klub** július hó 7-én tartja meg a hó 23-áról elhalasztott közgyűlését változatlan tárgysorozattal. (Alapszabálmódosítás, társelnök, ügyvezető elnök és alelnök-választás) Az elnökség.

Mindenütt jó...

— Világutazó aradi színészek. —

Igazán semmi változatosság sincs ebben az életben. Kezdődik a színház, vége a kabarénak, vége a színháznak, kezdődik a kabaré. Így megy az már 1222. óta és unokáink idejében is úgy lesz, hogy ha elmegy Várady Elza és Heidi, akkor jön Dióssy Nusi és Tillger.

Itt csak az a fontos, hogy honnan jön? Tudniillik már a Veridicus Hungaricus (ez volt állítólag az első magyar ujság) szerkesztőségében ki volt írva a falon, hogy

Junius 28-án érdeklődni:
hol nyaraltak a színészek!!!

És ez igen helyes is. Mert kérem tegyük fel, hogy valaki kíváncsi, hogy hol nyaralt ez és ez a színész száz év előtt, hát egyszerűen megnézi a bekötött példányban. És ha valakit 2012-ben égető vágy lepi el, hogy megtudja, hol nyaralt *Nógrádi* Malvin 1912-ben, hát felüti ezt a lappéldányt, amely addigra meglehetősen sárga lesz és megállapítja, hogy a kitűnő disease 1912. május 27-én állandó tartózkodásra Budapest székesfővárosba érkezett, anonnét is ugyanezen év június havának 27. napján déli 1 óra 59 perckor utazott el. Pardon, majdnem elfelejtettem; a Kele-i pályaudvarról.

A hírlapíró első, legfőbb, lehet mondani egyetlen kötelessége, hogy a közönséget lelkiismeretesen, pontosan értesítse az eseményekről s azokat lehető hiven adja vissza. Miután most elsősorban a színészek nyaralása érdekli a publikumot, fáradságot nem kímélve, sőt anyagi áldozatoktól sem riadva vissza, hosszas utánjárás után kiderítettük, hogy ki hol nyaralt. Ezek szerint Kähler Károly Scheveningenben, Szabó Lajos Nizzában, Kardos Ferenc Párisban, B. Polgár Béla Portschahban, Nagy Dániel Gradoban, végül Cseh Ferenc Makao szigetén (Kuang-tuang kínai tartomány déli partján, jelenleg portugál fennhatóság alatt. Lásd még bővebben Pallas lexicon Magyar-Német kötete 223. oldal alulról a 17. és következő sorok.) töltötték el szabadságidejüket. A diszlektmester egész egyszerűen felállította a csupasz színpadra a Kis grófból a Sorrento diszlektet s ott nyaralt. Az a véleménye, hogy Sorrento egy nagyon kiellen, unalmas, össze-vissza töredezett, hogy ne mondjam ronda hely, amely mindezen felül helyenként rongyos is.

Igy végeztünk a szintársulat erőivel, (mert ki merné mondani, hogy Cseh Ferenc nincs olyan erős, mint tesszem azt Beregi dr?) Ha már Beregi nevét említettük, meg lehet írni, hogy ő ugyyszólván egész Középeurópában veszélyeztette a női szíveket. Beutazta ugyanis Bécsét, Prágát, Berlint, Hamburgot, Triesztet. Tapasztalatokban és kilókbán megbővülve, de pénzben és lelkiismeretben megkönnyebbülve tért vissza. Konstatálta, hogy jó, jó, hiszen ott kint is vannak színészek, de van egy magyar, aki bármikor kiállja velük a versenyt... Győző Temesváron volt egy ideig, majd ő is körutazást tett. Egyrészt a lánchidtól a Bomba-tér, a Bomba-tér és vissza, másodsor a körforgalmin, aztán Nyugati pályaudvar—Boráros-tér—Boráros-tér—Nyugati pályaudvar, végül Újpest—Rákospalota—Göd—Dunakeszi—Alag—Vác—Verőce—Nagymaros—Zebegény—Visegrád. Újpesten hosszabb ideig tartózkodott s nagyobb szociológiai tanulmányt tett abban az irányban, hogy „megfelel-e a valóságnak az a híresztelés, miszerint az újpesti — közönségesen hatosnak nevezett — husz filléresek minőség tekintetében alább állanak-e, mint az állam által gyártottak?”

Várnai a hazai kabaré és varié művészet fejlődését tanulmányozta Aradon. Keszler és Keszlerné szűkebb hazájukat, Komáromot keresték fel. Végül — Zucker bleibt zu letzt — Dióssy Nusi Heringsdorffban üdült a Kele-i tenger hajjai között. Munkatársunk

előtt erőiesen megcáfolta azt a meglehetősen elterjedt tévhitet, mintha ott a heringek beszóva, hordókban vadon teremnének.

Felpofozott hadtestparancsnok.

(A törvénytelen leány támadása. — Szomorú botrány a tiszti banketten)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Munkács, június 28.

A csöndes, kisvárosi Munkácsnak kinos és fájdalmas eredetű szenzációja van. Két nap óta a társaságban egyetlen téma, hogy egy egészséges és szüleiért a legnagyobb önfeláldozásra kész urileány, a Härtl Lujza, Härtl 65. gyalogezredbeli alezredesnek a leánya, katonatiszti társaságban inzultálta Boroovic tábornagynagyot. A kinos eset mögött a katonatiszti életnek szomorú, megdöbbentő perspektívája tárul föl. A szép Härtl alezredesnek négy törvénytelen gyermeke van, akiket a zászlóaljparancsnok törvényesíteni akart. Szándékát azonban nem vihette keresztül, sőt családi viszonyai miatt mindenáron nyugdíjba akarta korgelni a katonatisztet fölöttes hatósága. A napokban Boroovic Szvetozár tábornagynagy, kassai hadtestparancsnok érkezett Munkácsra. Tiszteletére a szokásos szemle után bankettet rendeztek a tisztek a Csillag szálló nagytermében. A bankettre elment Härtl alezredes is. Még helyet sem foglalt az asztalnál, amikor rászolt a tábornagynagy:

— Mir imponiert nicht ihre Gesellschaft! (Nekem nem imponál az ön társasága.)

Az alezredes erre szalutált és hazament. Amikor ezután történt, így mondja el maga Härtl Lujza kisasszony.

— Az eset előzménye az, hogy édesatyámat nyugdíjba akarták helyezni, mert mi, a gyermekei, törvénytelenek vagyunk. Mindent megpróbált atyám, hogy törvényesítsen bennünket, de nem sikerült. A Csillag-ban rendezett bankett idején sétából tértem haza. Édes apámat kétségbeesett lelkiállapotban találtam. Megkérdeztem, miért keseredett el. Erre elmondta, hogy a tábornagynagy a lakására rendelte föl s ott két ezredes jelenlétében felszólította, hogy menjen nyugdíjba. Azt is hozzátette a tábornagynagy: ha ő lett volna apám közvetlen felelőse, még az alezredesi rangot sem érthette volna el. Engem nagyon elkésztett apámnak folytonos kínzása. Elmentem a Csillagba, ahol honvéd és közös tisztek közt ült a tábornagynagy. Odaléptem hozzá és megszólítottam:

— Pardon, Herr Excellenz!

A tábornagynagy felállt a helyéről s erre én bemutatkoztam. Megkérdeztem tőle: utolsó szava, hogy apám nyugdíjba menjen. Azt felelte:

— Utolsó!

Erre én hozzáléptem és teljes erőmből arcon ütöttem. Arra is el voltam készülve, hogy kardot ránt ellenem. Nem tette, hanem hebegve fordult hozzám és kérdezte:

— Mi volt ez?

Én erre nevettem. Kinos pillanatok következtek. Végre megszólalt Boroovic hadtestparancsnok.

— Kérem ezt a hölgyet kivezetni.

A tisztek közül senki sem mert hozzám nyulni. Végre a tábornagynagy szárnysége lépett hozzám és megszólított:

— Parancsol kisasszony?

Ismét csak nevetnem lehetett és odahagytam a társaságot, melyből egyenkint távoztak el a tisztek. Megjegyzem, hogy az esetnek egész sereg civil szemtanúja volt, akik nemcsak látták az inzultust, de hallották is a csattanását. Nem bánhatom, hogy elragadt a keserűség, nem nézhettem el atyám vergődését.

A Csillag-szálló éttermében történt kinos incidensről a munkácsi rendőrkapitány így nyilatkozott:

— Rendőri eljárás, természetesen nincs az ügyben, csak mint magánember nyilatkozhatom. Az incidens tényleg megtörtént. Härtl alezredes leánya a tiszti banketten arcútolta a jelenleg itt tartózkodó hadtestparancsnokot. Sok verzió kering arról, hogy miért inzultálta a kisasszony a parancsnokot. Ugy mondják, hogy Härtl alezredes nyugdíjazni akarták s ebben része volt a tábornagynagy. Beszélték azt is, hogy Härtl Lujzát egy huszárfőhadnagy inzultálta. Hadbíró-ság elé került az ügy és az elnöklő hadtestparancsnok felmentette a főhadnagyot. Ezért állt boszút Härtl Lujza.

Boroovic hadtestparancsnok az incidens után megjelent a rendőrségen és kérte, hogy tartóztassák le Härtl Lujzát. A rendőrség ezt a kérést természetesen nem teljesítette.

A nagyváradi rekord-buktatás.

— Mosakodik az érettségi biztos. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, június 28.

Az érettségi bukások gyászos történetében, amint ma megírtuk, rekordot ért el a nagyváradi felső kereskedelmi iskola, ahol a rendes tanulóknak harminchárom százaléka, a magántanulóknak pedig ötven százaléka bukott meg. Ehhez hasonló szomorú statisztika az iskolai értesítőben már régen nem jelent meg. A megdöbbentő eredményt általában Szabó Sándor dr.-nak, a sárospataki jogakadémia rektorának tulajdonítják, aki miniszteri biztosi minőségben vett részt az érettségi vizsgán. Ez a szigorú professzor, aki a múlt évben Debrecenben és Homonnán bukatta sorra a maturánsokat, most a nagyváradi diákok fölött suhogtatta meg erőességét. Tanárok és tanulók egyaránt azt hangoztatják, hogy az érettségi vizsgán, — amely amúgy is egy szükségtelen, idegölő inkvizíció, — Szabó Sándor ceruzája indokolatlanul igazította a kalkulusokat — rosszabbra.

A szigorú miniszteri biztos most a szombat-helyi felső kereskedelmi iskolában vizsgáztatja a maturánsokat. Ott Szabó Sándor dr., a nagyváradi érettségi vizsgákról ezeket mondotta:

— Nem szeretek ugyan nyilatkozni a lapoknak, de annyit elmondhatok a nagyváradi érettségi vizsgáról, hogy ott semmiféle abnormalis dolog nem történt. A vizsgálaton a közoktatásügyi minisztérium részéről én, a kereskedelmi minisztérium részéről Markhó Jenő iparfelügyelő vett részt. Minden határozatot egyhangulag hozott meg a teljes vizsgáló bizottság, téves tehát az az állítás, mintha egyedül én bukattam volna meg a diákokat. Erről különben tanuskodik a vizsgálatról fölvevett jegyzőkönyv. Egész évre nem bukott meg senki, egy-két tárgyból megbuktak huszonöt, akik javító vizsgát tehetnek. Ezeket részben az írásbeli, részben a szóbeli eredménye alapján meg kellett buktni. Sőt, ha ragaszkodunk az utasítás betűihez, sokkal szomorúbb lett volna az eredmény. Az elbuktatott tanulók nagyon gyöngék voltak. Az se áll, hogy a francia nyelvnél az írásbeli osztályzatokat megváltoztattam. Mindenütt meghagytam a tanári kar osztályzatait.

Szabó Sándor végül kijelentette, hogy ő miniszteri biztosi minőségében kötelességehez képest a legnagyobb lelkiismeretességgel, igazságsan járt el s véleményét mindenben osztotta a kereskedelmi minisztérium kiküldöttje, Markhó Jenő is.

Zugolódó tanítók.

— Országos gyűlés. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 28.

A jövő hét első napjaiban a városligeti Iparcsarnokba egyetemes nagygyűlésre jönnek össze Magyarország tanítói, hogy tanácskozzanak, meg-hányják-vessék a maguk sok ügyes-bajos dolgát. Ugy értesülünk, hogy nagy közöttük az elkesere-dés, mert az 1904-ben tartott legutóbbi nagygyű-lés óta fizetésrendezésük sem halad előre, nyug-dij-reviziójuk, szolgálati pragmatikájuk a kez-dés stádiumában maradt. A tavalyi őszi tani-tói népgyűlés sem tudott fölmutatni határozott eredményt.

A tanítók tehát fölkerelkednek még egyszer az ország minden tájáról, abban a reményben, hogy méltányos kérésüket talán mégis meghall-gatják. Egy újságíró fölkereste Moussong Gézát, a Tanítóegyesületek Országos Szövetségének elnökét, kinek kezében fut össze az előkészületi munka minden szála s ő a következőket mondta:

— Három nagyfontosságú tárgya lesz ennek a nagygyűlésnek: a fizetésrendezés, a nyugdíj-revizio s a szolgálati pragmatika kérdése.

— A fizetésrendezés kérdésében kárhoztat-juk azt, hogy a kultuskormány tárgyalta ugyan a pénzügyminiszterrel s állítólag már meg is álla-podtak, de azért annyira se méltatták a tanítóság huszonhatezer tagot számláló szövetségének el-nökségét, hogy ezeket a fontos javaslatokat csak áttekintés végett kiadta volna nekünk. S így az-tán a teljes tájékozatlanság miatt esetleg olyano-kat fogunk követelni a gyűlésen, amibe viszont a kultuskormány nem mehet bele. Ezzel a kérdés-sel egyébként foglalkozott az ország valamennyi tanítóegyesülete s a szövetséghez betérjesztett véleményüket mi egy előadónak adtuk ki, aki ezek alapján javaslatot fog benyújtani a kormánynak, hogy az ősszel betérjesztendő törvényjavaslatnál ezt is figyelembe vegyék.

— A nyugdíjrevizió dolgában még nagyobb a tanítóság sérelme. Nyugdíjtörvényünk megállapítja, hogy erre nézve tíz évenként új mérleget kellene állítani a kormánynak. Hát kérem, negyven év óta még nem akadt képviselő a magyar törvény-hozás palotájában, aki meginterpellálta volna a kormányt, hogy a törvénynek ezt a szakaszát hajtsák végre. Négy évtized óta a világ nagyot fordult, csak a mi nyugdíjtörvényünk s örökös sé-relmeink maradtak a régiék.

A szolgálati pragmatikát azért tartjuk szüksé-gesnek, mert nagyon sok igazságtalan ítélkezés történik a tanítóság működése terén. Az Apponyi-fele törvényjavaslat javított ugyan némileg az ad-digi tarthatatlan állapotokon, de azért csak fél-munkát végzett. Zichy minisztertől várjuk most a szolgálati pragmatika teljes megvalósítását — oly-képen, hogy ha sérelem éri azt a tanítót, legyen annak a tanítónak a maga karából védőbizottsága, vagy védőembere, aki az illető panaszos, vagy panaszlott tanu érdekében sikerrel szállhasson sikra. Természetes, hogy ennek az intézménynek végleges megalkotása nem történhetik az egyete-mes gyűlés keretén belül, itt inkább csak az ala-pot akarjuk lerakni a kölcsönös vélemények ki-cserélésével s ennek alapján az Országos Szö-vetség lenne hivatva arra, hogy tökéletes szolgál-tati pragmatikát dolgozzon ki s jóváhagyás végett a felsőbb hatóság elé terjessze.

— Mondhatom, hogy az elkeseredés igen nagy. A Szövetség elnökségének egyenesen az lesz a főfeladata, hogy a tulságokat amennyire csak lehet, mérsékelje. Nekünk érdekünk, hogy a kor-mánynak ne az ellenérzését keltsük föl magunk ellen, hanem inkább megnyerjük a magunk sok ügyes-bajos dolgának.

— A gyűlésre eddig ezernégy száz tanító je-lentkezett, de biztosan számítunk a kétszeresére, hiszen a nagy többség — jó magyar szokás szo-

rint — az utolsó percben fog jelentkezni. Így sem tulságosan nagy ugyan a szám, de ennek oka az, hogy miután a legutóbbi hatalmas őszi nép-gyűlésünk sem tudott komolyabb eredményt elérni, a tanítóság zöme bizonyos foku letargiába esett s ez máris látszik a tanítók hanyatlásnak indult munkásságán. Ehhez a mostani nagygyűléshez fűzzük utolsó reménységünket s mert fanatikusak vagyunk, hát bizunk is benne.

Csodálatos iskola

(A nyomorékok otthona.)

— Fővárosi levél. —

Budapest, június 28.

A budapesti jótékony intézmények egyik leg-kiválóbbika, a Nyomorék Gyermekek Országos Ot-tona, amely nem rég költözött mexikói uti mo-derne, új házába, holnap tartja a kilencedik évi rendes közgyűlést s ez alkalomból érdemes szó-lani dicséretes működéséről.

Az intézetben negyven testi nyomorékot ápol-nak, iskoláznak, gyógyítanak. Többnyire elemi is-kolás korban vannak a fiúk, akik három tanító vezetésével készülnek az életre, a kenyérkereső pályára. Vannak köztük félkezű, féllábu, sőt ke-zetlen gyermekek, de azért ezek sem kerülnek a koldusok rendjébe, mert ritka türelemmel és hoz-zzáértéssel foglalkozásra tanítják őket.

A nyomorék gyermekeket ma délből meg-látogattam otthonukban. A mikor beléptem a tá-gas kertbe, a gyermekek éppen a kertjükkel voltak elfoglalva. Mindegyiknek van egy virágágya, a melynek gondozása legnagyobb öröme és büsz-kesége. Tanítójuk hívó szavára csuszva, mászva, sántikálva igyekeztek előbbre. Ekkor tűnt ki iga-zán, milyen nyomorékok ezek a szegény terem-tések. A legépebb köztük az, aki felmankon tud bicegni. De van olyan is, aki éppen csak hogy mo-zogni tud.

A sorsnak különös szeszélye, hogy a legna-gyobb nyomorékot ja legnagyobb intelligenciával ajándékozta meg. A porban csuszva-közeledik egy kis emberi roncs. Bóna a keze-lába s föl-emelkedni is csak guggolva tud. De az esze az kiváló. A szeméből pedig úgy sugárzik az értelem.

— Vannak szüleid, fiacskám? — kérdeztem tőle.

Lehajtja a fejét s halkán, szomorúan mondja az ő megható kis tragédiáját:

— Az apám az nagyon gonosz, mindennap megvert, a mamát is, aki pedig reggeltől-estig dol-gozott, hogy ne éhezünk. Nem szeretem az apá-mat, mert mindig részeges és káromkodik.

Kis pöttöm jószágot mutat be a tanító. Egy ügyvéd árvája. Két év óta van az intézetben. Okos, beszédes gyermek. De annyira angolkéros, hogy mindörökké nyomorék marad. Elhanyagolták sze-génynek a baját, ha hamarabb gyógyítják, talán egészséges lehetett volna. De tizenegyen voltak testvérek s az apa korán elhalt. Fölsorolja a test-vérei nevét, de csak a hetedikig jut, aztán meg-áll, gondolkodik és végre kijelenti:

— A többi háromnak már elfelejtettem a nevét.

Az intézet büszkesége a kis Jenei István. Nincsen keze s mindent a lábával csinál. Lábának nagyujjával megszoritja a ceruzát s szép egyenes, biztos vonásokkal leírja a nevét. Hogy rajzügyes-ségéről is meggyőzze az embert, szép szál rózsát rajzol a neve mellé. Amikor a ceruzája hegye le-tört, türgén kinyitotta két lábával a zsebkést, amelynek hegyét az asztalba dőfte, aztán leszori-totta fogával a kis nyelét s lábával olyan mozdu-latokkal, mintha hegedült volna, meghegyezte a ceruzát. Amikor észrevette, hogy munkája csodá-latot kelt, büszkén kivágta:

— Tudok ám mosakodni is és a fületem is meg tudom tisztítani rendesen.

Ezzel gyorsan vizbemártotta a lábát, fejét fölfelé hajlitott talpára tette s olyan alapos mo-sakodást vitt véghez, mint akármelyik épkezü em-

ber. A fület úgy tisztította ki, hogy a lába nagy ujját dugta bele.

— Hol tanultad ezt?

— Sehol, volt a meglepő válasz. Amióta gondolkodom, ezt mindig tudtam. Csak a varrást, meg az írást tanultam az anyámtól.

Végül elmondja, hogy karrikaturarajzolónak készül, ezzel akarja majd a kenyerét megkeresni. A tanárai bizonyítják, hogy kiváló tehetsége van a rajzoláshoz.

Odafurakodik a csoportba egy másik fiúcska is. Mind a két lába hűdéses s a keze születése-től fogva nyomorék. Az egyik kezén ugyanis hat ujj van, a másikon csak három, a két karja azonban bóna. Nagybüszkén mondja, hogy tud szépen írni, aztán famunkát is tanul. Odamutatja két kezét, csupa seb mind a kettő:

— Ez a késtől van, — magyarázza szaporán — nagyon sokszor belevágtam az ujjaimba, amíg megtanultam a késsel dolgozni, de most már tudok zsámolyt is faragni.

A Villámosnak is van egy áldozata a gyer-mekek között. Két lábát metszette el tövében a kocs. Őszinte vallomással mondja el:

— Rosszalkodtam, két pajtásommal vereked-em, az egyik aztán nagyon dühös lett és a villamos elé lökött.

A legmeghatóbb jelenet volt, a mikor egy tíz-éves dongalábu, (lólábnak nevezi a népszáj) an-golkéros gyermek a földről fölszedett egy kis fiút, a ki olyan nyomorék, hogy még mozdulni sem tud. Anya nem gondolhatja gyöngédebben gyer-mekét, mint a kis dongalábu az ő bénatestű nyo-morék kis társát. A tanítók mondták, hogy a mi-kor a kis bénát behozták az intézetbe, a társa rögtög hozzásegődött s a nélkül, hogy mondta volna valaki, gondjába vette. Ő cipeli a magával tehetetlent, ő eteti is és megható szeretettel ve-szik körül ápolóik és tanítóik: Hegedűs Lajos vezető tanító, Kántor Györgyné és Tornay Sán-dor. Az otthonnak negyven növendéke a humánus és előrelátó nevelés folytán még hasznos polgárai lehetnek a társadalomnak.

Váltóhamisító kereskedő.

— Letartóztatás Szegeden. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szeged, június 28.

A szegedi üzleti élet egyik ismert szereplője, Wechsler Ödön fakeskedő csütörtök délután óta előzetes őrizetben van a rendőrségen. Wechsler-t többrendbeli okirathamisítással gyanúsítja a rend-őrség. Az esete nagy föltűnést kelt Szegeden, mert Wechsler jómódu embernek ismerték, az apja pedig Szolnokon dúsgazdag nagykereskedő.

Egy hónappal ezelőtt történt, hogy Mojzes Gézát, Wechsler üzletvezetőjét váltóhamisítás miatt letartóztatta a rendőrség. A fakeskedő üzleti összeköttetésben állott Márton István szegedi billárdgyárossal. A tartozást kölcsönösen váltóval törlesztették. A múlt hónap lejáratí napján Moj-zes bemutatta a váltókat Márton Istvánnak, aki rájött arra, hogy több olyan váltó szerepel a ter-hén, amelynek eredetéről nincs tudomása.

— Ezek hamis váltók! — mondta a billárd-gyáros Mojzesnek, aki megszeppenve védekezett, hogy valószínűleg tévedés van a dologban. Már-ton átvizsgálta a könyveit és kitűnt, hogy mint-egy három ezer korona értékű hamis váltó szere-pel a nevében.

Márton István okirathamisítás miatt följe-lentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen. A rendőrség kihallgatta ugy Mojzes Gézát, mint Wechsler Ödönt. A kihallgatások után Mojzest le-tartóztatták, aki beismerte, hogy ő hamisította a váltókat. Már hónapok óta üzte a váltóhamisítást, a pénzt elszórta a kártyaasztalon.

Már Mojzes letartóztatása idején is gyanu te-relődött a fakeskedőre, hogy részes a váltóhami-

sításban. A bűnösségére azonban nem volt elég bizonyíték és így a rendőrség egyelőre megszüntette ellene az eljárást. Mojstest vizsgálati fogságba helyezte a vizsgálóbíró, akinek a határozatát már a vádtanács is jóváhagyta.

Az újabb nyomozás során súlyos gyanu tere lődött Wechsler Ödönre. Szakáll József dr. bűnügyi rendőrkapitány csütörtökön délután újból kihallgatta a fakeskedőt, amely után előzetes őrizetbe helyezte. Házkutatást tartottak a fakeskedő Mars-tér 2. számú lakásán, ahol az összes üzleti könyveket lefoglalták.

HIREK.

Nagy léghajó-szerencsétlenség.

Távirati tudósítás.

Frankfurt, június 28.

Frankfurtból ma délelőtt fél tizen-órakor érkezett Düsseldorfba a *Schwaben* személyszállító léghajó. Az erős szél miatt a léghajót nem lehetett rögtön a csarnokba vontatni, azért kénytelenek voltak a szabadban hagyni. Délután fél kettőkor olyan hatalmas lett a szélroham, hogy a léghajót felemelte és a közepén kettéhasította. A gáztartó rohamosan kifűrt s egy hirtelen támadt robbanás következtében az egész léghajó elpusztult. A lángok szempillantás alatt megsemmisítették a gömböt és a csarnok faszerkezete is leégett. A robbanás következtében 34 katonára megsebesült, ezek közül négynek a sérülése életveszélyes.

A katasztrófa részleteiről még a következőket jelentik: Amidőn a léghajó Düsseldorfba érkezett, olyan erős volt a légáramlás, hogy a léghajót nem lehetett a csarnokba vontatni, hanem kötelekkel lekötözve a szabadban hagyták. Egy hirtelen támadt szélroham elszakította a köteleket és kettéhasította a léggömböt. Megállapították, hogy a legénységet felelősség nem terheli. A katasztrófa színhelyén levők előbb óriási detonációt hallottak s a következő pillanatban az egész léghajó lángokban állott. A robbanás következtében oly nagy volt a légnyomás, hogy messze vidéken berúzódtak az ablakok. A tűzoltóság azonnal a szerencsétlenség színhelyére sietett és a sebesülteket bevitték a düsseldorfi katonai kórházba. A léghajóból csupán csak törmelékek maradtak.

Az utasok közül senki sem esett áldozatul a katasztrófának, mert néhány perccel a szerencsétlenség bekövetkezése előtt elhagyták a léghajót. A szabadon levő léghajót katonák tartották kötélen s egy erős szélroham mindnyájukat a levegőbe emelte s nemsokára rá a földre zuhantak. Ekkor már többen megsebesültek, de mégis megfeszített erővel kapaszkodtak a kötelekbe, hogy az elrepülést megakadályozzák.

A legutóljára kiadott jelentések szerint a sebesültek száma 40. Egy katonára hiányzik, azt hiszik, hogy a robbanás következtében meghalt. A sebesültek között van Zeppelin mérnöke Dürr is. Négy sebesült állapota életveszélyes. A robbanás után oly óriási volt a hőség a léghajó közelében, hogy nem lehetett hozzáférni. Zeppelint sürgőnyileg értesítették a katasztrófáról. A tönkrement léghajó eddig több mint negyvenszer nagyon jól sikerült repüléseket végzett és több ízben szállított utasokat.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a kettős ünnep miatt kedden jelenik meg.

— Zita hercegnő anyai örömei. Bécsből jelentik: Zita hercegnő, Károly Ferenc József jövődön trónörökös felesége anyai örömei elé néz, amit októberben várnak. Augusztus elsején a főhercegi pár Kolomeából Hötzendorfba megy lakni.

— A fizetés az más! A Kárpátoktól az Adriáig, Zsolnától Gálgig és vissza egyebet se hallottunk néhány hét óta az ellenzéki képviselőkötől:

— Tiszát nem ismerjük el törvényes elnökünknek! Neki nincs joga a Ház elnöki emelvényén trónolni! Az intézkedései törvénytelenek, vele nem állunk szóba!

És felszólítottak minden derék honpolgárt, hogy bojkottálja a munkapárt tagjait, mert azok határidőre szállítják a hazát Bécsnek. A jámbor nép e buzditás hallatára már majdnem kaszárt fogott, hogy lenyakazza a kormánypárt cselekedeteinek helyeslőit, azonban ebben megakadályozta őket az a körülmény, hogy nem volt kéznél kasza. Valószínűleg ezután nem is nyulnak a gyilkos szerszámhoz a felrevezetett emberek, lecsittul a haragjuk, ha meghallják, hogyan bojkottálja Justh Gyula és a többi ellenzéki képviselő Tiszát. Az a törvényes szokás, hogy a képviselő a fizetését csak a Ház elnökének írásbeli utalványára alapján veheti föl. — Ha valamilyen okból nem utalványozza ki az elnök a képviselő negyedévi tiszteletdíját, akkor annak a Ház pénztárosa nem fizeti ki. Tisza István gróf mielőtt szabadságra ment, aláírta a képviselők fizetési utalványait. Justh Gyula ma este utazott el Budapestről Bécsen keresztül Karlsbadba. Előbb azonban délután fegyvertársaival együtt Tisza István utalványára alapján felvették negyedévi fizetésüket. Az olvasó jogosan csodálkozva kérdezheti: így bojkottálják ők Tiszát? Ha a Ház mostani elnökének megválasztása törvénytelen, akkor annak utalványozása se lehet törvényes. De ők azért nyugodtan zsebre vették a fizetést. Persze, hiszen megdolgoztak érte — a kordon előtt.

— A miniszterelnök nyaralása. Budapestről jelentik: Lukács László miniszterelnök ma este a tíz órai gyorsvonattal családja kíséretében Tátralomnicra utazott.

— A főherceg merényleti. Triestből jelentik: A „Piccolo” József Ferdinánd főherceg ellen intézett merénylet ügyében a hivatalos vizsgálat alapján a következő feltétlenül hitelt érdemlő részleteket közli: Itavits Antal 29 éves ronsinai paraszt 19 én többek előtt mutogatott egy darab vasat, amely állítólag bomba volt és azt mondta, hogy azt a főherceg automobilja elé fogja dobni. Itavitsot ezért letartóztatták és beszállították a járásbírószághoz, ahol elmondotta, hogy anachista. Megállapították, hogy többeket felszólított a merényletre. Itavits különben nagyon erős alkoholist. Büntársai közül Cadenaro József szerdenjei papot letartóztatták és a görzi járásbírószághoz szállították, mert Itavits azt vallotta, hogy ő biztatta a merényletre. Cadenaro ártatlanságát hangoztatja és Itavits vallomásától eltekintve nem is lehet bűnösségét bebizonyítani. Cadenaróról megállapították, hogy abnormis és már több ízben felfüggesztették állásától. Egy ízben azért felfüggesztették fel, mert lopást követek el nála és több olyan személyt gyanúsított meg, akiről tudta, hogy ártatlanok. Később bevallotta, hogy csak boszúból jelentette fel ezeket.

— Visszaadott rang. Versecről jelentik: A király Horváth Dezső verseci 7-ik honvéd gyalogezredbeli őrmestert, a magyar királyi honvéd gyalogság tényleges állományában előbb viselt hadnagyi rendfokozatába kivételesen és kegyelemből kinevezte.

— Megszűnt Vészi József lapja. Budapestről jelentik: Vészi József, az ismert politikai író néhány hónap előtt *Budapester Presse* címmel új németnyelvű nagy napilapot indított a fővárosban. Az új lap, amely hatalmas arányokban indult meg, nem rendelkezett megfelelő anyagi erővel és a régebbi budapesti német lapok mellett nem talált elegendő támogatásra, ezért megszűnik. Holnap, szombaton jelenik meg a *Budapester Presse* utolsó száma. A megszűnő lap főszerkesztője, Vészi József a Peter Lloyd kötelékébe lépett és vezércikkírója lesz a Lloydnak.

— Tisza István otthon. Tisza István gróf feleségével együtt tegnap este a keleti pályaudvarról Arad felé induló vonattal elutazott. Ma reggel hét órakor érkezett meg ez a vonat Nagyszalontára, ahol a vasútállomáson az állomásfőnök és a nagyszalontai szolgabíró várták a vonatot. Tisza István grófot a fia, ifj. Tisza István gróf várta az állomáson két geszti fogattal. Tisza István gróf a fiával váltott pár szót. Azután felültek a kocsiba.

— Nem fizet a minisztérium. Temesvárról jelentik: Vértessy Gyula, Temesvármegye tanfelügyelője három év alatt 1400 koronát költött a sajátjából iskolalátogatásokra, mivel hivatalos uti átalánya erre a célra nem volt elegendő. Temesvármegyében ugyanis nagyon sok a nemzetiségi iskola, s a tanfelügyelő kötelességének tartotta, hogy ezeket az iskolákat a szokottnál és a kötelelnél gyakrabban látogassa meg. Most azonban ez összeg körül bajok támadtak. Vértessy dr. ugyanis a sajátjából kifizetett 1400 koronát, természetesen csak előlegként fogta fel s ennek megtérítését kérte a közoktatásügyi minisztériumtól. A minisztérium azonban, bár a szorgalmas iskolalátogatást tudomásul vette, a tulkiadás megtérítését megtagadta. Hiábavaló volt a vármegye közigazgatási bizottságának felirata, a minisztérium — mint ma a megyéhez leírt — ragaszkodott álláspontjához, hogy a meghatározott uti átalányon túl nem fizet költségeket.

— Elkobozták a góthai zsidó almanachot. Berlinből jelentik: Góthában egy új nemesi almanachot adtak ki, amely külön csoportosította azokat a főnemeseket és nemeseket, akik zsidó vallásúak. A minden heraldikai érték nélküli félremunkát ma az államügyességek elkobozta. Megállapították, hogy idáig ötezer példány fogyott el a különös almanachból.

— A szerb hadügyminiszter párbaja. Tudvalévő, hogy Agatanovits képviselő a szerb hadügyminisztert panamázással vádolta. A miniszter emiatt párbajra hívta a képviselőt. Ma kora reggel folyt le a hadügyminiszter és Agatanovits nemzetiségi képviselő között a pisztolypárbaj. Kétszer váltottak golyót, sebesülés azonban nem történt. A felek nem békültek ki.

— Bombamerénylet Berlinben. Berlinből jelentik: Egy házban, amelyben mozgósínház van, tegnap este fölrobbant egy dinamitbomba. A ház arról ismeretes, hogy mindenféle gyanús cseledek lakik benne. Estefelé láttak a ház folyosóján egy férfit és egy asszonyt, a kik nagyon gyanúsán viselkedtek. Néhány pillanattal távozásuk után hatalmas robbanás történt. A mozgósínház közönségét óriási rémület fogta el, de szerencsére sikerült mindenkit nyugodtan és rendben eltávolítani a színházból. A merényletnek semmi nyoma sincsen.

SALVATOR

kiváló bőr- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkorcskáknál és
gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Sziénye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat,
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— Kovács Gyula fogva marad. Budapest-ről jelentik: Kovács Gyula képviselő ügyében a védők két felebbezéssel éltek a törvényszék vádtanácsához. Az egyikben kéri Kovács Gyula szabadlábra helyezését, mert a képviselőt a merényletnél tetten nem érték és mert szökésétől félni nem lehet. A másik fölfolyamodásban a védők kéri Kovács Gyulának lakásán való őrizetbe vételét. A vádtanács mindkét felebbezést elutasította, mire a védők a királyi táblához fölfolyamodással éltek. A fölfolyamodást a királyi tábla első büntető tanácsa ma sürgősen tárgyalta. A tábla a vádtanácsnak a vizsgálóbíró végzésére hozott határozatait jóváhagyta és megállapította, hogy valamely képviselőnek immunitása csakis a képviselőnek megbízó levelében foglalt képviselői hivatásának gyakorlására terjed ki, immunitása tehát csakis addig terjed, míg képviselői hivatást tanúsít. A tettenérés akkor is megállapítható, ha a tettest senki sem fogja el ugyan, de valaki szem-, vagy fültanuja volt a cselekménynek. Ez oknál fogva a tábla a vádtanács elutasító végzéseit jóváhagyta.

— Adakozások a Boros Béni-szoborra. Az alig pár héttel ezelőtt megindított újabb gyűjtés igen szép eredménnyel járt már eddig is. Boros Béni szobrára újabban a következő adományok folytak be: Báró Bohus Zsigmond, Magyar ált. hitelbank, Gróf Károlyi Gyula 100—100 kor., Purgly János családja 400 kor., Bpest hév., Bing Vilmos, Báró gyoroki Andrányi Károly 50—50 kor., Lengyel Lőrinc, Steiner Ferenc, Rózsa Imre 25—25 kor., Oravetz Miklós, Joób Gusztáv 20—20 kor., Domány József, Bosnyák József, Török Géza, Vásárhelyi László, Récsy Miklós, Parecz György, Urbán Péter, Dr. Posgay Lajos, Dr. Posgay István, Czeiler István, Feszler Károly 10—10 kor., ménesi Lőcs Rezső, Dr. Lázár Zóárd, Borsos Gyula, Zuckermann Izidor, Tabajdy Gyula, ifj. Eme-neth Jakab, Dr. Gyarmathy Ernő, Molitörisz Ákos, Abaffy Gyula, Vanicsek Ferenc, Waszits György 5—5 kor., Husztik Lajos 5.04 kor., Balloner Kristóf, Dr. Prieszter Jakab 4—4 kor., Neustadt Leó, Nagy Kálmán, Farkas András, Karácsonyi Gyula, Petrovics Mihály, Dr. Mogyoróssy Elek, Ferch Ödön, Madzsar Gusztáv 2—2 kor., összesen 1159.04 korona. A napokban vette kézhez a szoborbizottság Aradváros 5000 kor. és csanádvarmegye 100 kor. adományáról szóló értesítést.

— Halálozás. Boxberg Frigyes báró 72 éves korában ma Aradon meghalt. Az öreg ur egy-két évvel ezelőtt Arad város szolgálatában állott, városgazda volt. Az elhunyt utolsó sarja volt a régi Boxberg családnak, és Boxberg Lajos bárónak az egykori mezőhegyesi katonai parancsnoknak volt fogadott fia. Atyja meglehetősen nagy vagyont hagyott fiára, a vagyon azonban az idők folyamán eluszott a Boxberg Frigyes báró Arad városánál kapott alkalmazást. A városnál pontos, rendes tisztviselőnek ismerték, aki mindig lelkiismeretesen teljesítette teendőit.

Frank István oryfalvai és szécsányi nagybirtokos e hó 27-én 74 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt.

Pollák Bertalan dr. nyugalmazott temesvári orvos 76 éves korában meghalt. Két év előtt elhunyt a leánya, Barta Ignác dettai ügyvéd felesége, de az öreg ur előtt mai napig is titokban tartották leánya halálát.

Duzsek Ilonka 34 éves korában Aradon meghalt. Kiterjedt aradi család gyászolja.

— Késelés. Ma este az Urbán Iván utcában Rada György borbélyegéd összeszólalkozott Burka György nevű kollégájával. Burkának segítségére mentek Greek Péter és Foltján Tódor cipészegédek és hárman úgy összeszúrkálták Radát, hogy azt súlyos sérülésével kórházba kellett szállítani.

— Kiutasították a marokkói szultán testvérét. Párisból táviratozzák: A lapok értesülése szerint a francia hatóságok a marokkói szultán testvérét fezi palotájából kiutasították, mert rájöttek arra, hogy a palota közelében különböző ellenséges törzsekkel optikai jeleket váltott. A herceg már régebben megkísérelte, hogy szultánnak proklamáltassa magát.

— Elfogott német kém. Berlinből táviratozzák: A Wolfenbüttelben állomásozó 46. számú alsószász tábori tüzérezrednek Dáhm nevű hadnagyát, akit ezrede katonai dolgokban Oroszországba vezényelt, Alexandrovóban állítólag kémkedés miatt az orosz rendőrség letartóztatta és Varsóba vitte, ahol az állami rendőrségnek adta át. A hadnagyot Varsóban katonai fogságba helyezték. Ezredparancsnoka megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a hadnagyot szabadon bocsássák. Más forrásból eredt értesülés szerint Dáhm azért utazott Oroszországba, hogy orosz nyelvismeretét tökéletesítse. A hadnagy négy hetet töltött Oroszországban. Azt hiszik, hogy a letartóztatása azért történt, mert az orosz hatóságok boszút akarnak állni Kosztevics elfogásáért.

— Öngyilkos vénleány. Szegedről jelentik: A Szentháromság utca 36. sz. alatt, szegényes pincelakásban, tengette életét hosszú esztendőök óta Félix Erzsébet 81 éves kiszombori származású vénleány, akinek azonban van egy törvénytelen leánya: özvegy Lengyel Antalné. Lengyelné már maga is öreg asszony. Meszes boltja van a Szentháromság-utcában s e kis üzlet jövedelméből elédeglte öreg édesanyjával. Félix Erzsébet 25 év óta betegeskedett. Asztmája volt s ez a betegség nagy fájdalmat okozott neki. A nyomorúságuk is nagyon elkésérette a 81 éves öreg nőt, aki már régóta tervezgette, hogy öngyilkos lesz. Szerdán reggel özvegy Lengyel Antalné eltávozott hazulról, hogy jó korán nyissa ki kis boltját. Piacos napon korán akadnak vevők. Hét óra tájban valamiért hazaszaladt. Amint belépett, rémületen látta, hogy a pinceszoba ablakánál felakasztva lóg az édesanyja. A házbeliak segítségével azonnal levágta a kötélről, de ekkor már nem volt benne élet.

— Letartóztatott háztulajdonos. Budapest-ről jelentik: Erkölcstelen merényletet követett el a minap Horváth Ferenc, a Viola utca 8. számú ház tulajdonosa két fiatal leány ellen. Az utcán szóba ereszkedett B. Julia és K. Stefánia munkásokkal s mert estére járt az idő, velük vacsorálni ment. Etette-itatta a leányokat, akik közül különösen a fiatalabbik B. Juliára vetett Horváth szemét. Mikor az ártatlan leánynak már fejébe szállt az ital, könnyű szerről vette rá, hogy jöj-jön vele a Viola-utca, ahol megmutatja neki a házat. Amint megbeszéltek, velük tartott K. Stefánia is. A házba érkezve, Horváth állítólag revolvert fogott a leányokra s így kényszerítette őket, hogy megadják magukat. Csak másnap engedte az áldozatait Horváth távozni, akik ellenne tüstént följelentést tettek. A merénylet letartóztatták s elrendelték vele szemben a vizsgálati fogságot.

— Elgázolta a kocsit. Iszpravník György 87 éves napszamos egy kézikocsit tolt nem dél előtt a Forray-utca és Szabadságtér sarkán. Az öreg ember, aki teljesen siket, nem hallotta, hogy kocsit közeledik feléje: Csizmás Lázárné gáji asszony kocsija. Az asszony rákiáltott Iszpravníkra, majd félre is rántotta kocsiját, de a rosszul halló agastyán ekkor egyenesen a kitérő lovak elé fordult. A rud feltaszította Iszpravníkot, akit sérüléseivel a kórházban ápolnak.

— Brilláns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek, ezüstművek, órák előnyösen beszerezhetők Igas Sándor elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— Vasúti kedvezmény az aradi szőlőbirtokok utazásánál. A magyar kir. államvasutak vonalain a személydijszabás folyó évi július hó 1-től kezdve tudvalevőleg jelentékeny mértékben megdrágult. Ebből kifolyólag az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete ama kéréssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez: tekintettel arra, hogy a hegyaljai szőlőbirtokok jelentékeny része Aradon lakik, az arad—máriaradnai vonalszakaszon a jelenlegi menetdíjak megdrágítása mellett kedvezményes áru menetdíj és fűzet jegyeket bocsásson ki az államvasutak igazgatósága, továbbá, hogy a gyorsvonatok — a borkereskedők kényelme érdekében — távolabbi utasok részére feltétlenül Gyorokon is megálljanak. Erre vonatkozólag az egyesület a minisztériumtól a következő választ kapta: Az arad—máriaradnai viszonylat 35 kilométer távolságával jelenleg a 2. távolsági forgalmu vonalszakaszból az ennél 37—40%-kal alacsonyabb menetdíjakkal bíró 1. vonalszakaszba van lejezhitve. A folyó évi július hó 1-ével életbelépő államvasuti személydijszabás szerint a menetdíjak a tényleges kilométertávolságnak megfelelően számíthatnak, azonban úgy intézkedtem, hogy az arad—máriaradnai viszonylatban személyvonatu mérsékelt áru menetdíji jegyek legyenek életbeléptetve, ennél fogva az említett viszonylatban az utazás az új dijszabás életbeléptetése után is 35—40%-kal olcsóbb lesz, mintha a távolságnak megfelelő rendes dijszabásszerű menetdíjak alkalmaztatnának. Ezen intézkedéssel elmentem a méltányosság azon határáig, melyet az államvasutak pénzügyi viszonyai való tekintettel túl nem léphetek és ennél nagyobb kedvezményt messzemenő következményei miatt már azért sem engedélyezhetek, mert ez az egész dijszabási rendszer devalválására vezetne. Tekintetbe jött az is, hogy az aradi hegyaljai való forgalomra a helyi érdekű vasut is rendelkezésre áll. Ami az egyesületnek a mérsékelt áru fűzetjegyek forgalomba hozatalára vonatkozó kívánságát illeti, erre nézve az új dijszabásban messzemenő gondoskodás történt, mert nemcsak mérsékelt áru fűzetjegyek, hanem ezeken kívül még rendkívül mérsékelt áron havi bérletjegyek is lesznek rendszeresítve, melyeket az államvasutak igazgatósága a mutatkozó szükség szerint fog kiadni. A gyorsvonatoknak a gyoroki állomáson leendő megállítása nézve utasítottam a magy. kir. államvasutak igazgatóságot, hogy a kérdést tanulmányozza s az eredményről nekem jelentést tegyen.

— Orvosi körökből. D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasútszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J. utcából is.

Dr. Tamasdán István aradi speciális fog és szájjorvos külföldi tanulmányutra indult.

— Köszönetnyilvánítás. Bold. Goldzieher Évike ravatalára saánt koszoru megváltása fejében Kovács Jakab és neje 10 koronát adományozott a Chevra Kadischának. Ezen kegyeletes adománnyért ez uton mondunk köszönetet. Az elnökség. Kovács Jakab az Izraelita Nőegylet számára is adott 10 koronát.

— Katonazene. A Központi nagy száll. da kerthelyiségében vasárnap, f. hó 30-án este 8 és fél órakor a helybeli cs. és kir. 33-ik gyalogezred teljes zenekara Zellner Sándor karnagy vezetésével alatti hangversenyt rendez. Belépti-díj személyenként 40 fillér.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 28-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Szendrei Mihály napszamosnak István nevű fia. Popovics Sándor ácsmesternek Erzsébet nevű leánya. Szántó József kocsiának László nevű fia. Kató Balázs rendőrnek Róza nevű leánya. Schamberger László kocsigyártónak Mária nevű leánya. Györfi Árpád törvényszéki tisztviselőnek Magda nevű leánya. Meghalt: Boxberg Frigyes báró 72 éves nyug. városgazda, Kurtuc Zachárné 70 éves magánzónő. Duzsek Ilona 34 éves magánzónő. Milinkovics János 75 éves napszamos. Házasság nem fordult elő.

JÉGSZEKRÉNYEK

legjobb minőség, melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek.

Kaphatók: SZABÓ ALBERT-nél

ő cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója.

Üveg-, porcellán-, lámpa- és konyhaberendezési üzlet

— „Tetra“ egészségi babakelengye teljes választékban kapható Weisz és Benjámín cégnél Arad, Andrassy-tér 22. Telefon 635. 4085

— Petrass Sári, a Berlinbe költözött nagy művész, lelkes terjesztője a dr. Biró féle „Havas Gyopár Crém“-nek, melyből postacsomagonként is rendel. Ugyilátszik hogy a Párisban is kitüntetett arcszépítő mégis csak jobb a külföldi szereknél. 5093

— Figyelem! Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képkeretezőhöz* Arad, Weitzer János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle fejfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárán Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét az *Asztalos Sándor utcai Csipkeáruháznak* mai számunkban közzétett meglepően érdekes hirdetésére.

— Szabó féle pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot tisztítja, simonítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 8 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— Confetti, szerpentin, lampionok és legújabb képeslapok Kerpel Izsónál kaphatók.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

— Elite és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— 60 kötet könyv *havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjeggyel havi 2 kor. 40 fillért* kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönözintézetében, Aradon.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Felponhár VITA-forrás a gyomorfájást azonnal megszünteti!

A vállalat tulajdonosa: 8271

„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad. Kapható: Éles Ármán, Nagy Farkas Dalmat Lajos, Dür, Fejér Gyula stb. nála.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Zobel Gyula dr. aradi kir. járásbírói joggyakornokot az aradi kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

§ A grófné gyilkosa. Rómából táviratozzák: Az esküdtszék Paterno hadnagyot, Trigona grófné gyilkosát bűnösnek mondotta ki. A törvényszék Paternót életfogytiglan való kényszermunkára ítélte. Ez Olaszországban legnagyobb büntetés. Az ítéletet este tízedfél órakor hirdették ki; Paterno elájult. Az igazságügyi palotát százezer főnyi közönség vette körül s leste az ítélet híreit.

§ Igazgató-főorvos és segédorvos afférja. A nagyváradi járásbíró előtt ma délelőtt érdekes tárgyalás folyt le. Az alperes Fráter Imre dr. Biharvármegye igazgató-főorvosa volt, akit Glaser Emanuel dr. az elmekórház segédorvosa perelt be rágalmozás és becsületsértés miatt. A feljelentés szerint az igazgató főorvos június 15 én a segédorvosról azt állította, hogy a bor és tojás feleslegget, ami a szabályzat szerint a segédorvosnak jár, eladja. A főorvosnak ezt a kijelentését tar-

totta magára nézve sértőnek Glaser doktor és elégtételért fordult a bírósághoz. A mai tárgyalásra be volt idézve az ápolók és az elmekórház személyzete. Fráter Imre dr. azonban megmagyarázta szavait. Kijelentette, hogy a segédorvos sérteni nem akarta. Meggyőződött, hogy Glaser Emanuel a felesleg értékesítésével nem foglalkozott. A feleslegot a segédorvos a szolgaszemélyzetnek adta, amely azt viszont eladta. A főorvos nyilatkozatával elégteltet adott Glaser Emanuel dr. nek, aki erre a feljelentését visszavonta.

§ Fizetni kell! Münchenből jelentik: A reichenhalli bíróság igen érdekes döntést hozott tegnap. Az odaváló szociáldemokrata szakszervezet valamennyi helybeli sütőmesterhez ártírt, hogy csak szervezett munkást alkalmazzanak, helyesebben, hogy munkásaikat a szakszervezetbe való belépésre kényszerítsék, mert ellenkező esetben a szervezett munkásság semmiféle süteményt nem vásárol náluk. Egy Stallinger nevű sütőmesternél alkalmazott segéd, Bartman, *tanakodott a szakszervezetbe lépni*, mire a bojkottal való fenyegetéstől megfélemlített gazdája fölmondott neki. Az eképen egzisztenciájában érintett segéd a bíróságnál bepanaszolta a szakszervezetet s a bíróság úgy döntött, hogy a szakszervezet kénytelen őt kártalanítani s az első munka nélkül eltöltött hétre meg is ítelt neki huszonnyolc márkát. A bíróság elismerte, hogy a panaszost a szakszervezet eljárása teljesen megfosztotta kényerétől s valósággal az anyagi tönk előtt áll, mivel Reichenhallban a fennálló körülmények között mint sütőmunkás nem kaphat állást, ezenfölül pedig mint élemedettebb ember, akinek nagy családja van s reihenali illetőségű, a városból való távozásra nem kényszeríthető. Az ítélet a német büntetőtörvénykönyv 826. szakaszán alapszik, mely szerint, aki mást a jó erkölcsbe ütköző módon anyagilag megkárosít, a kár megtérítésére köteles.

MULATSÁGOK.

(=) A II. kerületi Játékonycélu Fillerasztaltársaság június 29-én Péter és Pál napján a saját helyiségében Fácán-utca 7. Bécsi Gábor vendéglőjében, a szegény gyermekek felruházására, tagavattással, műkedvelői előadással és tánccal egybekötött játékonycélu kedélyes Péter és Pál estélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Minden belépő jegye után egy emléktárgyat kap ingyen. Kezdeté este 8 órakor.

TARKASÁGOK.

(Justh kurája). Politikai kávéházakban mély lehangoltságot és általános depressziót keltett, hogy Justh Gyula még a tegnapi napon elutazott Karisbadba.

— Hallatlan! — mondták — ki fog akkor nemzeti ellentállást csinálni? Ki fogja elintézni a megtorlást?

Később azonban megvigasztalódtak, mert bizonyossá vált, hogy hamarosan akad helyettesítője Justh Gyulának. Esetleg Sümegi Vilmos, aki korszakállá révén bátran helyettesíthetné volna Kossuth Lajost is.

Voltak azonban, akik így kritizálták Justh Gyula eljárását:

— Előbb elrontotta a nemzet gyomrát, azután — ő magy Karisbadba.

(Szükséges-e a vakbél?) Nagyobb társaságban az emberi szervezetről beszéltek, vitakoztak. A társaság tagjai között volt egy ismert aradi orvos is. Az egyik vitázó hozzáfordult:

— Kedves doktor ur, mondja meg nekem, egész őszintén, szükséges-e az emberi élet fontartásához a vakbél?

A doktor gondolkodott.

— Az emberi élet fontartásához — mondta — nem okvetlen szükséges a vakbél, de az orvoséhoz szükséges.

(A festészet.) Bohém társaságban, ahol festők, művészek is voltak, azt vitatták, hogy elég biztos egzisztencia-e a festészet, szobrászat, költészet.

— A festészetből nem lehet rendesen megélni — mondta egy sovány piktör és sóvárgó szemmel nézett arra sz asztalra, ahol csokoládét uszonnázt egy kövér fűszeres.

— Nem lehet megélni? — szólt egy újságíró, látja ott azt az aranyláncos pocakos urat, az legalább huszezer koronát keres évente a festészetből.

— Igazán? — mondta a művész csodálkozva — nem ismerem. Milyen zsánerben dolgozik?

— A festészetből él. Képkereskedő.

(A szegény direktor.) Szendrey Mihály színigazgató a családjával együtt Abbáziában töltötte a szünetet. Háziartást rendeztek be egy kényelmes kis villában és úgy éltek, mint cápa a vízben, azzal a különbséggel, hogy az igazgató nem a Simai gőzfürdőbe ment el naponta, hanem a tengeri fürdőbe. Ebéd után kényelembe és uszónadrágba helyezi magát. Otthon

Osztárak-magyar bank.

Az Osztárak-magyar bank minden részvénye után az 1912-iki első félévre (66. osztalék-szelvény) az alapszabályok értelmében járó

Huszonnyolcz korona

összegű osztalék f. é. július 1-étől fogva az Osztárak-magyar bank bécsi és budapesti főintézeténél, valamint összes fiókjaitól kifizettetik.

Bécs, 1912. évi június hó 27-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics

kormányzó.

Hertelendy

titkárság.

Pranger

vezérigazgató.

4317

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Nyári a Budapesti Csipkeáruház

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)

Selymek K. 160. Csipkekermék 48 fillértől.

Csipek 2 fillértől. Madelrák 94 fillértől. Selyem, muszlin, harisnyák, 85 fillértől. Csipkemarkadékok 50° :- :- engedménnyel. :- :-

is fürdött, de nem a tengerbe, hanem a semmittevés gyönyörűségébe. Volt egy kis cselédjük, egy tizenkét éves osztrák leányka. A gyermekleánynak sehogyse tetszett, hogy a direktor otthon is olyan rövid alsónadrágban jár, amely hasonló az uszó ruhához. Nem szólt, de meg-megcsóválta a fejét. Beregi Sándor dr. egyszerre csak beállított Abbáziában Szendreyék lakására. Senki se volt otthon, csak a kis cseléd.

— Aztán jó helyed van-e? — kérdezte Beregi az osztrák csemetétől.

— Jó, jó, rendesen bálnak velem, csak attól félek, hogy nem fogják kifizetni a béreimet.

— Miért ne fizetnék ki?

— Azt gondolom, hogy a gazdám nagyon szegény ember lehet.

— Honnan gondold? — tudakolta Beregi csodálkozva.

— Hát onnan, hogy még hosszú alsónadrágra se telik neki.

Elutazás előtt óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatása

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható — 30, 50. — és 1 koronás dobozokban :- kizárólag :-

HÁNZU NESTOR

drogeria és illatszert üzletében

Arad, Weitzer János-utca 2

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségleteit állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájszerek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Péter és Pál napján.

— Milyen lesz a termés? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Az aratás kezdetének hivatalos napja Péter és Pál ünneppel veszi kezdetét. A gazdasági év e hagyományos évfordulója ez évben sokkal izgatottabb várakozások közepette érkezett el, mint más évben. Találkozások hosszú láncolata kíséri ezt az időpontot, amelyek mind a körül összpontosulnak, hogy milyen lesz az idei termés? Fő-

lösegesnek tartjuk mondani, hogy a pontos eredményt még az aratás megkezdése idején sem lehet megállapítani, mert a learatott gabonát is érheti esetleg olyan elemi csapás, mely az esélyeket gyöngítheti. Tudvalevő dolog, hogy mezőgazdasági szempontból az időjárás mindenkor nagy szerepet játszik, de különösen fontos az időjárás jellegzetese az aratás tájában és az ezt követő időszakban. Az utóbbi időben várható terméskől általánosságban ellentétes hírek voltak elterjedve. Egyik jelentés szerint a vetések sok helyen a gyakori esőzések következtében megdőlték, egyik-másik helyen rozsdá lépett fel, sőt voltak vidékek, ahol üres kalászkodra akadtak. Az árvíz és nagy esőzések okozta károk, közel 25% ra tehető.

Az utolsó hét kedvező időjárása szép meleg napok és hűvösebb éjszék, sok tekintetben javítólag hatottak főként a buza fejlődésére, amennyiben annak túl gyors beérését megakadályozták s így remény van arra, noha az aratás is 5-7 napot megkésett, hogy a javulás eléggé számot tevő lesz.

A híreket illetve, azok valódiságát megerősíti az a körülmény is, hogy a malmok, melyeknek elsősorban érdekük kellőleg informálva lenni, arra való tekintettel, hogy az idei búzát minőségileg gyengének ítélik, az ő búzákat az utóbbi napokban — eléggé magas áron vásárolták s így Aradon legutóbb 79 kg-os 6-buzákért 11 20—11 50 koronát fizettek per 50 kgr. Továbbá július és augusztus elején való szállításra nagyobb új-buza tételek 10 75—11 — korona per 50 kgr. Arad, keltek el.

Aradmegye területe ugyan kilátások tekintetében a jobbakk közé tartozik, mindazonáltal itt is óriási területeken fekszenek a búzák s sok helyről nagy panaszok vannak.

A ma megjelent miniszteri első számszerű becslési kimutatás adatait az alábbiakban adjuk: A buza katasztrális holdanként 772 kg. átlagos hozam 47,002.000 mm. a tavalyi 47 600.000 mm. végleges becsléssel szemben. Rozs 736 kg. átlagos hozam 14,100.000, zab körülbelül olyan, mint tavaly volt. Árpa rosszabb mint tavaly. A jelentés a szövegben jó közepes termést ígér, a szemképződésre a jelenlegi időjárást nagyon kedvezőnek tartja.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Az utóbbi napok időjárásának hatása alatt — mint mondják — a vetések sokat javultak.

A gabonaüzlet irányzata tartott.

Elkelt a mai piacon:

300 mm. buza	22-20
(consum)	
150 mm. tengeri	19-20
Árpa	20-00
Rozs	19-80—20-20
Zab	20-00

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

— Árverés. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton tudatja, hogy a Magyar-pécska községben levő kincstári nagy magtárépület, a beépített terület és a benne levő elevatorszerkezet f. évi július hó 31-én nyilvános árverésen el fog adatni. Bővebb felvilágosítást nyújt az aradi kereskedelmi és iparkamara irodája.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd” liliumtej-szappan. Védjegye „Steckenpferd”, készíti Bergmann & Co. cég Te-schen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszerár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann-féle „Manera” liliumtej-krém fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható. 781

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 28.

Készáru.

Amerika 2 el magasabb. Kínálat korlátozott, vételkedő gyenge, 10 ezer mm. tartott

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11 75	11 73
Buza 1913. áprilisi	12 01—12 02	11 97—12 —
Rozs 1912 októberi	9 60	9 61
Tengeri 1912 júliusi	8 85	8 86
Tengeri 1913. májusi	7 64—7 65	7 65—7 66
Zab 1912 októberi	9 55	9 56
Az árak 50 kilonként számítva.	9 52	9 53

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	—	—	—	108 —
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	87-30
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	—	—	—	76-75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	—	—	—	87-50
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	82 —
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	—	—	—	206 —
Tiszasszab, és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	142 —
Osztrák járdék papírban	—	—	—	86-90
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	89-50
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	113 25
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	87 —
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	154 —
Osztrák-magyar bankrészesvény	—	—	—	21 15
Magyar hitelbank-részesvény	—	—	—	837 —
Osztrák hitelintézeti részesvény	—	—	—	640-75
Osztr.-magy.-államvasuti részesvény	—	—	—	728 —
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19-13
Német birodalmi márka	—	—	—	117.92 1/2
Londoni vista	—	—	—	241.80
Páris vista	—	—	—	95.65
10 márkás arany	—	—	—	23.58

Kőbányai sertéspiac.

Június 28

Június 27. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 149—150 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 158—162 fillérig.

Sertéselészám: 1912. évi június hó 25. napján volt készlet 35909 drb. — 1912. június hó 26-án felhajtott 109 drb. — 1912. június 26-án elszállított 413 drb. — 1912. június 27. napjára maradt készletben 35605 drb.

A bizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Telefon 162. Csépléshez és gőzeke szántáshoz

ajánl

porosz és magyar kőszene

a legjutányosabb árak mellett.

Telefon 162.

Fűtéshez porosz szalon fűtő-

szén 12 porosz diókoks.

Vasaláshoz darabos uradalmi

bükkfaszenet

és

csomagolt faszenet Aradon, Boros Beni-tér 12. sz.

ajánl

REUSZ MÓR és FIA

cég

5087

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1912. június 29-én szombaton:
Délután fél 4 órakor mérsékelt helyarákkal:

Aranyember.

Dráma 5 felvonásban.

Este fél 8 órakor rendes helyarákkal:

Fényes Annuska a budapesti Király Színház primadonnájának vendégfelleptével:

Táncos huszárok.

Operette 3 felvonásban. Írta: Rajna Ferenc. Zenéjét szerezte: Szirmai Albert, Szép Ernő verseire.

SZEMÉLYEK:

Hubert Egan	Dr. Berei S.	Hertha	Nógrády M.
Van Flügen	Deli Lajos.	Dr. Froblokke	Ladislav J.
Van Saarburg	Keller István	Dr. Zaum	C. eh. Ferenc.
Canilis	Polgar S.	Dr. Gehring	Kahler K.
Herma, neje	Benkőné.	Proksch	Győző A.
Thea, leányuk	Dióssy Nusi	Ede, fia	Fényes A.

Vasárnap, június hó 30-án.

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyarákkal:

Sulamith,

heber opera 5 felvonásban.

Este 8 órakor rendes helyarákkal

Fényes Annuska a budapesti Király Színház primadonnájának bucsufelleptével:

A g é s á k

vagy:

Egy japán teaház története.

Nagy operette 3 felvonásban. Írta: Owen Hall. Zenéjét szerezte: Sidney Jones. Fordította: Fáy J. Béla és Makay E.

SZEMÉLYEK:

Reginald	Ladislav J.	Mimoza	Wlassák V.
Bonville	Fényes A.	Molli Seamore	Dióssy Nusi.
Cunningham	Vas Jenő	Julietta	Nógrády M.
Vun-Chi	Polgar S.	Lady Constans	Benkőné P.
Imari márki	Várnay Jenő.	Worthington	Lászy Etel.

Kezdeté este 8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1912. június 29-én

1. Mi baja lehet? Bohózat, Max Linderrel a főszerepben. — 2. Braziliai állatvilág. Látványosság. — 3. A két szerelmes. Komikus. — 4. Jüttlandi vízesések. Természet után. — 5. Mórca bizonyítványa. Humoros. — 6. Az élet martirjai. Társadalmi színmű 2 felvonásban.

Vasárnap a legkacagtatóbb program:

Nagy Pali műsor.

Előadások kezdete délután 2 órától kezdve esti 11 óráig
A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás után katonazenekar játszik. —
Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szombaton, 1912. június 29-én:

1. Vándorló gyufák. Rendkívül érdekes felvétel. — 2. Sárga vér. Bünyűgyi dráma 3 felvonásban.

Hétfőn, 1912. július 1-én.

1. Az álneger. Dráma 2 felvonásban. — 2. Korsika. Gyönyörű természetutáni kép. — 4. Aranyéhség vagy a halál nyomában. Szenzációs amerikai dráma 2 felvonásban. — 5. György fogsága. Kacagtató.

Előadások kezdete délután 2 órától folytatódagosan este 11 óráig.

NYILTÉR.*

Értesítés.

A szőlőmoly hernyó első generációjának védekezési ideje immár befejezést nyert.

Miután eljárásaim és értekezéseim során azon tapasztalatra jöttem, miszerint a szőlőbirtokosság ugymint a vincellérek egy nagy része, a szőlőmolyt és annak kártevéseit nem ismerik; annak saját szőlőjükből létezését jóhiszeműleg kétségbe is vonják; van szerencsém az illetőket saját szőlőjükből ezennel egy kis szemlére felhívni: bizonyítás céljából.

Ha Ön mostanában szőlőjében sétára indul, figyelje meg szőlőfürtjeit; azoknak egy része többé-kevésbé megrongálódott, háló szerű szövődéssel bevontnak, s összecsomósodottnak látszik, amelyen a fürt bogói egészen vagy részben megsemmisültek, elszáradtak.

Az ilyen megtámadott szőlőfürtök kézbe véve, apró, száraz, korpaszerű növényi részeket hullatnak, porlódnak, s ha ezen fürtök belsejét még jobban átvizsgáljuk, úgy száraz hálótéle szövődéket is találunk ott. Ez a szőlőmoly! illetve a hernyók első generációjának kártevése.

Vojtek Alajos.

4274

Női A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától fenntartott nyilvános, három évfolyamu **Felső Kereskedelmi Iskola** Pozsonyban
Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Internátus. Értékelést kívánatra küld: az igazgatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek a

cséplési idényre kölcsön-zsákjaimat és kölcsön-ponyváimat

legelőcsóbban számítva felajánlani.

Domán Ignác

ponyva- és zsákkölcsönző-üzlet,
Arad, Deák Ferenc-u. Telefon 91.

Özv. Duzsek Ferencné szül. Lukács Etelka a saját, úgy az alólirettak nevében is szomorodott szívvel tudatja a szeretett és felejtethetetlen jó leány testvér, sógornő, nagynéni, rokon és jóbarátjának

Duzsek Ilonkának

folgyó évi június hó 27-én, délután fél 6 órakor, életének 34-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai június 29-én, délután 5 órakor tegnap Deák Ferenc-utca 15-ik számú házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent-mise a boldogult lelki üdvéért július hó 1-én, délelőtt 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szent-egyházában az egek Urának bemutatni.

Aldott legyen emlékezte!

Arad, 1912. június hó 28-án. 4303

Duzsek Lajos és neje szül. Bozóky Malvin, Duzsek Ferenc és neje szül. Szolárszky Mici, testvérei, illetve sógornői. Özv. Eckert Károlyné szül. Lukács Róza, özv. Petrovics Edéné szül. Duzsek Róza, nagynénjei. Özv. Glatz Józsefné szül. Eckert Etelka, Eckert Károly, Vingeron Miklós és férje, Vidék Géza és neje, Veisz Béla és neje, Glatz József és neje, Birnadeck Edéné és férje, Lábadi Istvánné és férje, ifj. Duzsek Lajos, Duzsek Manet, unokatestvérei. Özv. Hesz Odónné, keresztanyja.

Csák azoknak a cigarettáknak, a kik egészségükre való tekintettel nem szíjnának naponta 1-2 füstölővel lehet kiadni.

Clubspecialite!
120 lap 20 fillér
70 12
1 doboz (100) hüvely 70

Örösi tanácsra a hüvelyek és lapocskák bronz- és szinnyomás valamint esiradik/ugymenettel Ambroz/ nélkül vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van viszonyozással a védjegy és a gyártás aláírása Mediano

Főraktár: Husserl M. dohány- és szivar-különlegességi áruházaiban és kapható minden jobb tőzsdében. 6903

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK már megérkeztek!!

Valámit a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban. 941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Férfi, női és
gyermek cipők.
**Francia
forma.**

7 9-10-12-14-16
koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 835.

1941

KWIZDA FERENC JÁNOS

az orosz-magyar csász. és kir. a román királyi és
bolgár király udvaroknak állatgyógyászati cikkekben
való szállító, a kerületi gyógyszerész Körneuburg-
ban, Wien mellett.

**KWIZDA
FLUIDJA**

Kisgyógygyógy
Turista-Fluid.

Régóta bevált aromikus be-
szívás az inak és izmok erős-
tésére és izmosítására. Turis-
ták és vadászok, kerékpárosok
és lovasok eredménytel használ-
ják az újra megújuló erőre
nagyobb túrák után 2219g

Ára 1/2 üveg K. 2.-
1/2 üveg K. 1-28

KWIZDA FLUID

valódián kapható a
gyógyszertárakban.

Főraktár: Magyarországi ré-
szére Török József gyó-
gyász, Budapest, Ki-
rály-utca 18. szám és
Andrássy-ut 26.

Legjobb éditő ital

6997

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNYSZAPPAN

G. Moll & Co. gyártmánya.

Ez az első olyan ártalmatlan, Európában legelőbb államban
szóval eredményes alkalmazás.

mindennemű bőrkütyések,

akár krónikus és pikkelyes bőrt és előzől kiütések, továbbá
szemölcsök, lábmazda, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger-
félé szappan 40 százalékos kátrányt (fogal magában és le-
vegyszerrel) a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappe-
noktól. Mára bőrbajoknál alkalmazták nagy hatás-
sággal.

Berger-féle kátrány-kénszappant.

Legjobb kátrányszappan gyártmánya:

Berger-féle glicerín-kátrányszappant.

Továbbá

Berger-féle borax-szappant

64 pedig pörzsölés, napégés, szepők, előzől és más bőrbajok
ellen.

Ami darabonként minden boltból 70 fillér, használati utas-
tással együtt.

Uj! Berger-féle folyékony kátrányszappan.

Ez az első olyan ártalmatlan, Európában legelőbb államban
szóval eredményes alkalmazás.

Kérjen a vásárlásnál nyomtatékosan Berger-féle
szappanokat, G. Moll & Co. gyártmányait és
várja az itt ábrázolt védjegyre és a mellette
lévő cégjelzésre, mely minden címkén ott kell
legyen. Kétfé-
lette Bécsben 1883-
ban díjazottmunkával
és a párisi 1900. évi
világkiállításon arany éremmel. Gyár: G. Moll & Co., Tra-
sen-Wien, 1. Steinhilfstrasse 8. Kapható minden gyógyszer-
és drogeriában és szakkereskedésben.

Arad: G. Földes Kelemen, Hajós Árpád
és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész urak-
nál, Vojtek és Weisz drogeriájában és
kapható az összes hazai gyógyszer-
és drogeriában és szakkereskedésben.

2043

Következő
ujdonságok
érkeztek
KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Fabéry G.: A néma harc. Baret A. W.:
A tower-i titok, Lázár J.: Betulia virága,
Karinthy F. Esik a tó, Herceg F.: Álom-
ország, Szomoró D.: Györgyike drága gyermek.
Francs Anatole: Pinguinek szigete. Bródy
S.: Imre herceg, Csehov: Az orvos fele-
sege, Koronghy D.: Diadaléneke, Szemere Gy.:
A hazatérő, Strindberg: Történelmi miniatűrök.
Kóbor T.: Aranyhajú Rózsika, Krudy Gy.:
Szindbad utazásai, Weber-Moré: Csitri, Bíró L.:
Kunzállási emberek, Móricz Zs.: Magyarok,
Földes I.: Nincs tovább, Herczeg F.: Éva boszor-
kány, Pekár Gy.: Vénusz könnyei, Sas Ede: A
bölcshöz a bolond, Farkas P.: Doktor Hartmann,
Gábor A.: Jaj, a feleségem és egyéb jele-
netek, Ostwald: Feltalálók, felfedezők, nagy em-
berek, Vecsei: Felhős ég alatt, Diplomata:
Cincinnatus kapitány, Bács: A sötét pont,
Cserny M.: Játsszik a délibáb, Móricz Zs.:
Harmatos rózsák.

Némethen: H. Uptmann H.: Wer bin ich?
Kleinkowstroem: Der Schatz im Grossen
Bären G. Gern-Rospoth: Der Roman einer
Hofdame, Lux A.: Grillparzers Liebestom, die
Schwestern Fröhlich, Warner A.: Leslie
und ihr Verehrer, Altenberg P.: Was der Tag mir
zutrug, Wie ich es sehe, Hardt H.: Aus dem Para-
dise, Spätgen D.: Der Sieger, Péter R.: Die jungen
Herren, Hoffenthal H.: Das dritte Licht, Walter
Molo: Wir Weibgesellen, Halbe M.: Die Tat des Diet-
rich Stobäus, Zobelitz H.: Sieg, Hornung C.
W.: Raffles als Richter, Mewis: Pastings Duve,
Ballestrem A.: Schloss Monrepos, Salburg Edith:
Wenn Könige lieben, Zabel Eugen: Der
Roman einer Kaiserin, Katharina H.
von Russland, Colombe T.: Ein Gemeinde-
kind, Bernhard Marie: Zu Dreien.

**Kölcsöndíj: havonként 1 koroná
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenemű-kölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy kötetenként 20 fill.

Legújabbak: Szirmai A.: Rózika-Rozika.
Zerkovitz: Dal egy csöpp lábikóról. Bogdán I.:
Je vis seulement pour toi. Csehi A.: 1. Megzör-
dül a rózsabokor levele, 2. Amióta rám tekin-
tett... 3. Huzd rá cigány, 4. Szomszéd asszony
ez a bir... Linka C.: Tripoli - Marsch, Weiner:
Csak nem gondolja komolyan? Daniderff L.:
Ha nyitva lessz az ablak! Irving B.: Medve
tánc! Weiner: Te drága bocikám! Bucovich:
Itt a tavasz és a szerelem! Weiner: Tei-
elbaum! Ne légy ideges!

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedő A. adon

Apolló Színház.

Junius hó 29., 30.,
szombaton, vasárnap.

Szenziációs kínai bűnügyi dráma

Sárga vér

Bűnügyi dráma 3 felvonásban.

Óriási sláger San-Fran-
ciskó kínai negyedéből.

Rendes helyárák.

3711

SALVATOR

**GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!**

**MINDENÜTT
KAPHATÓ.**

6845

Megnyílt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógári

gyűjtő-telepe

Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (uj gör. kel. palota.)

6641

**Mindennemű
férfi, női és gyermek-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak, vagy festetnek.**

**Féhrneműek hófehérre mosat-
nak és vasalás céljából
elfogadtatnak.**

12599/1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Neuman Testvérek aradi cég Pécskai-utj telken lévő gőzmalmának belső átalakítására telep bővítési engedély iránt folyamodván, az 1884: XVII. t. cz. 27 §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi július hó 2 ik napjának d. e. 11 órája kitűztetik, amelyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi július hó 2 ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthető s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehetők, mert amennyiben ilyenek nem emeltetnének s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezésehez képest ki fog adatni.

Arad, 1912. évi június hó 24-én.

Greén,
h. főkapitány.

4307

846—1912.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke utcajelző táblák szállítása iránt a törvényhatósági bizottság jóváhagyásától feltételezetten f. évi július 8-án d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenyárgyalást tart.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparágakörzésére engedéllyel bír. Azon pályázók kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítésrel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállaltuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátott a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkésett vagy szabálytalan ajánlatot nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapható miután az egységárak és végő szegkek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlatokhoz 5 % bányompenznek a városi pénztárban való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A táblák kizárólag hazai anyagból készítenők. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5 % bányatpénzt 10 % biztosítékra kiegészíteni.

7. Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Az ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha a vállalkozó a szállítási feltételeknek részben, vagy egészben elég-t nem tette, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a táblákat kárára, vagy veszélyére másról beszerezni.

10. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy az ajánlatottevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

11. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásán az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

12. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

13. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nemkülönben pótajánlatokat.

Arad, 1912. évi június hó 17

A gazdasági szék.

**Tömeges olcsó vétel és
feltűnő olcsó elárusítás
az alanti árukban.**

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Dólenek, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműk és ágyszettek a jourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruház.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Elárusító,

ki már üzletben alkalmazva volt, magas fizetéssel,

4313

azonnal felvétetik.

Ugyanott tanulók is felvétetnek. Bővebbet

Reich El. cégnél.

Uj angol uriszabó üzlet!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Aradon, Weitzer János-utca 19. szám alatt (Battyhány-utcai oldalon) egy modern

4987

ANGOL

URISZABÓ ÜZLETET

nyitottam. Ugy a fővárosban, mint helyben, elsőrendű üzletekben mint főszabász éveken át szerzett tapasztalatom elég biztosíték arra, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhetek.

Szíves pártfogásért esedezek:

VINCENZ JÓZSEF

angol uriszabó.

Mosóintézet áthelyezés.

Értesitem a nagyközönséget, hogy Gólyához címzett villanyerőre berendezett

4298

mosó- és vasaló-intézetemet ugyanazon házba, kapubejárat mellé

helyeztem át.

További szíves pártfogást kér

Szabó Bálintné

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építető közönséget értesíteni, hogy

építészeti irodámat

Teleky-utca 19. számú házamba helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkák tervezését és elkészítését, kisebb és nagyobb épületeket a legmodernebb kivitelben. Mindennemű átalakításokat és javításokat helyben és vidéken elvállalok.

Teljes tisztelettel: 2981

GYAPJAS LAJOS,

építészeti irodája

Teleky-utca 19. szám.

Telefon szám 852.

Legujabb mód szerinti női ruhaszabászati és varrási műterem
Arad, Batthyány-utca 9. sz. alatt.

Értesitem az igen tisztelt helybeli és vidéki közönséget, hogy a fővárosban szerzett bő tapasztalatom alapján azon helyzetben vagyok, hogy előkelő úri leányok és jobb módú iparosok leányai számára egy modern

4299

női ruhaszabászati és varrási tanfolyamot

nyitottam. Elvállalok ugy a szabás, valamint a ruhavarrás alapos és könnyen felfogható legujabb mód szerinti, 2 hónap alatti kitanítására úri leányokat, kik felügyeletem alatt saját ruháikat és szülőik ruháit is a legkényesebb igényeknek megfelelően elkészíthetik. Kívánatra úri családoknál saját lakásukon is elfogadok tanítást.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szíves pártfogását kéri, kiváló tisztelettel:

Hanzli J.

! G. ZDAR KÖZÖNSÉG SZÍVES FIGYELMÉBE!

**Zsákok és géptakaró ponyvák jó
minőségben olcsón beszerezhetők**

Minta és a ajánlat bérmentve.

BRAUN MIKSA cégnél

Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 594. sz.

3709

Drágább lett a pénz.

Tehát mindenkinek érdeke a tömeges pénz megtakarítás, amit csak úgy érhet el, ha szükségletét

Czitter Dezső
versenyáruházában
Weitzer János-utca
(Főpostával szemben)

szersz be, mert ott hallatlan olcsó árban lesz minden elárusítva.

Ponger selyem	96 fillér
Messalin	190 fillér
Tangan selymek	220 fillér
Poplin	400 fillér
Grenadin 120 cm széles	180 fillér
Cretonok	40 fillér
Francia gyapju delin	90 fillér
Gyapju delin dupla széles	150 fillér
Hímzett batiszt	90 fillér
Csipke függöny 1 méter	
széles	70 fillér
Férfi sokni 3 pár	100 fillér
Gyermekek harisnya és sokni	30 fillér

Állandó raktáron csipke, csipke-kelmék, ruhadiszek, stórok, csipke-ágytakarók, ágygarnitúrák, férfi, női szövetek rendkívül olcsó árban. Kérem vételkényszer nélkül meggyőződni. 2062

Kiváló tisztelettel:

Czitter Dezső,
versenyáruháza.
(Főpostával szemben)
Szombat és vasárnap zárva.

Stack-
Cognac
Medicinal
hivatalos ólomzárral
ellátott palackokban
mindenütt kapható.
5375
CAMIS
ÉS
STOCK
gőzüzemű gyárából
BARCOLA.

Uj asztalos üzlet.

Csatlós Lajos

műbutor asztalos.
Arad, Urbán Iván- és
Demeter-utca sarok.

Elvállal megrendelésre teljes lakberendezéseket, u. m.: háló-, ebédlő-, szalon-, ugyszintén irodai berendezéseket modern, stilszerű kivitelben.

Tervek és költségvetéseket ugy helyben, mint vidékre díjmentesen eszközölök. 8677

A n. é. közönség szíves bizalmát kéri, kitűnő tisztelettel

Csatlós Lajos,
műasztalos.

Villamos-
felszerelések,
electromotorok
leggyorsabban
Kalmár Józsefnél
kaphatók 1671
Aradon, Salac-u.

2629—1912. pmsz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és évi 2000 korona kezdőfizetés, 720 korona lakbér és 200 korona városi pótlékkal a fizetési szabályzat X. fizetési osztályába sorozott számtiszt; s ennek betöltésével netalán üresedésbe jövő, 1400 korona kezdőfizetés, 640 korona lakbér és 200 korona városi pótlékkal a fizetési szabályzat XI. fizetési osztályába sorozott irodai segéd tiszt állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom azokat, kik a számtiszt és illetve irodai segéd tiszt állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. által megkívánt képesítési okmányaikat hozzám 1912. évi július hó 1-én beazárolag terjesszék be.

Az állások betöltése a törvényhatósági bizottság általi választás útján eszközöltek.

Arad, 1912. június 20-án.

Varjassy,
polgármester.

Telefonszám 748.

Telefonszám 748.

Vizvezeték- és csatornázás-berendező műhely!

Raktáron tartok fürdőszoba-berendezéseket, angol closeteket, mosdókat, kagylókat, csapokat, mindennemű vizvezetékberendezési anyagokat. Mindennemű csatornázást, fűrdőt klozetet, szivattyút, ennek átalakítását, olcsón és pontosan eszközölöm helyben és vidéken. 26 évi tapasztalataim, ugyszintén 16 évi aradi működésem elég biztositék tisztelt rendelőimnek, hogy az elvállalt munkát szakszerűen és pontosan eszközölöm. A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Mókos Márton
szerelőmester, Arad, Fábán-u. 12.

Posta-

csomag feladási és utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

THE VERA

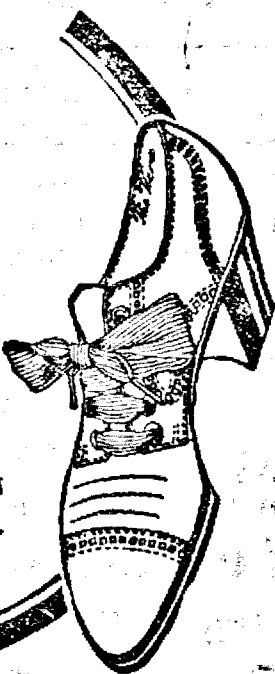
American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzőket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

1911

Telefon 442.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján is küldendők — a szövegben a szöveg elírás — vagy levélbéli hibákban. Tudakozódással a hirdetés árát mindenkor közzé kell tenni. A hirdetés megkezdésénél (a jelzők levélekét kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszhelyre csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg és a szerzői jogdíj. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a hirdetés megkezdésénél jelenlét. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánságára díjtalanul megismerkedni HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margitkám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja juhásznál! 3487

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Welsz készítménye. III-711

OKTATÁS.

Julius hó 1-én

kezdődik a nyári tanfolyam gépirás, gyorsírás, könyvelés, állásközvetítés díjtalan. Ugyanott német francia és angol nyelvű keresk. levelezés elsajátítható. Ziffer Sándor, József főherceg-ut 7. I. em 4218

Polgáristálat

pótvizsgára előkészít polgári iskolai tanárjelölt. Cim Stöcklein Jakab Andrassy-tér 7. 4312

Isr. Hivatalnokok

Chorin Áron-u. 1. jövő tanévre bennlakókat és magántanulókat már felvesz. — Prospektusval készséggel szolgál. 3888

Ha hull a haj,

használgon magyar haj-perollint Vojtek és Welsztől. III-711

LAKÁST KERESNEK.

November 1-re keresnek

a belvárosban modern négyszobás lakást. Szöllősi István, tanítóképző-igazgató, József főherceg-ut 12. szám. 4258

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk és 150 oszt. „Lygnum-sanktum” teke-golyók nagy választékban kaphatók Bauer Gyula

Arad, Minorita palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintézetnek. 3201

KIADÓ LAKÁS.

Egy különbejárati

udvari butorozott szoba havi 20 koronáért kiadó Szabadság-tér 15. szám. 4167

Két különbejárati

butorozott utcai szoba, fürdőszobával kiadó. Forrai-utca 4. 4301

Kiadó lakás

egy utcai, egy udvari szobából álló elegáns garzon lakás Damjanich-u. 3-4 kiadó. 4302

Kiadó

különbejárati, tiszta és csinosan butorozott utcai szoba, világyvilágítással, július 15 vagy augusztus 1-re Orczy-utca 6. 4318

Kiadó.

A Textil gyár közelébe Sörház u. 11. sz. új házban, 2 szobás utcai uri lakás és 1 szobás udvari lakásakazonnal, esetleg aug. hó 1-re. 4075

Elegánsan

butorozott különbejárati szoba, július hó 1-re kiadó. Andassy-tér 9. I. em. 4270

3 szép szoba.

fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27. szám. 4203

Augusztus 1-re

egy 5 szobás különálló lakás fürdő szobával, azonkívül raktár és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. 3917

Az Andrassy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

A poloska

teljes kiírtása csupán Vojtek és Welsz biztos szereivel érhető el. III-711

ÜZLETEK.

Szép üzlethelyiség

az Asztalos Sándor-utca 6 - 7. alatt, azonnal kiadó. Bővebbet festőüzletben ugyanott. 4228

Borosjenőn

a főtéren legforgalmasabb helyén egy vegyes és fűszer üzlet, más vállalkozás miatt eladó vagy bérbeadó. Cim: Kleindl Mátyásné, Borosjenő. 4269

Dohánytőzsde

évi 4000 kor. jövedelemmel átadó esetleg bérbeadó Ajánlatok „Dohánytőzsde 8000” jelige alatt a kiadóhivatalba adandók. 4297

ALKALMAZÁST NYER.

Vendéglős

kerestetik, óvadékkal és román nyelv tudással, berendezett jömetelű vendéglőre Ajánlatok: Kosztas János vendéglő tulajdonoshoz, Nagyhalmágyra intézendő. 4141

Ügyvédjelölt,

ki hosszabb irodai gyakorlattal bír, azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 4231

Egy elárulmány,

ki már papíruzetbe alkalmazva volt, felvétetik. Cim a kiadóban.

Ügyvédi irnokot

gépirót, lehetőleg románul beszélőt keres dr. Szöllősi Zsigmond, Magyarpécskán. 4227

Alkalmazásra keresnek

egy gyermektelen házaspárt, a férj korcsmában, mint kimerő és az esszony a konyhai és a háztartási összes munkák elvégzésére, fizetés megegyezés szerint. Cim Ponta Demeter kereskedő Temeskövesd, u. p. Temesaga. 4285

ALKALMAZÁST KERES.

Elvállalok mosást

és vasalást saját lakásomon esetleg házhöz is megyek. Tudakozódní lehet Bocskai-tér 3. a házfelügyelőnél. 4304

Kereskedelmi akadémiát

végzett fiatalember gyakornoki állást keres azonnali belépésre. Steinfeld Imre Knézich Károly-utca 1. 4308

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond
titkár. igazgató.

Szabó Lipót,
irodavezető.

Hivatalos helyiség: Tabajdy Károly-utca 1. sz.

Telefon 868. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresünk:

VIDÉKRE:

Elsőrendű fűszer és csemegeüzlet részére segédet,
4 fűszer, rőtös és rövid,
2 vas és fűszer,
2 rőtös és divat,
2 fűszer és rövid és
2 vegyes kereskedősegédet,
több tanácsot teljes ellátás mellett.

Ajánlatok:

Több női kereskedelmi tanfolyamot végzett irodánót,
3 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
2 rőtös és divat és
2 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Körtagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk. 301

KÜLÖNFÉLE.

Kitűnő nyálkaoldó

és diuretikus szer. Tisztán vagy borral igen kellemes ídítő gyógyital a Málnási borvíz-forrás természetes alkalikus savanyúvíz. Kézeli a tulajdonos: „Siula” R. T. Málnásfürdő Háromszék m. Főraktár Aradon: Rubinstein M. Telefon 188. sz. Ára 1 liternek házhöz vive üvegcserével 20 fillér. 3101

Fényképezeti gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakember, legutányosabb árban, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc u. 30 4121

Két középsikolai tanuló

teljes ellátást nyerhet jutányos áron, uri háznál, német társalgás. Zongora a háznál. Révay utca 3. szám. 4295

Vanília

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sült-por Baking Powder, finom tészta készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powder-t használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádógos munkákat legutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

Poloskairtást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközöl. Telefon 789. 4187

A legfinomabb

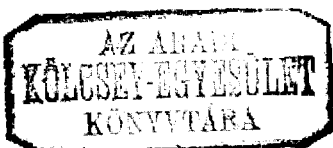
és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumesszéntiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál est a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrösszentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatú és színnű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Ha nem jól eszik

a hírója, adjon neki Vojtek és Welsz hírneves állat tápporából. III-711

Kiadóhivatal: József tsh.-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi " 357. sz.

Arad. Tökölj-ter 1. SZ. 1881

Vörösmarty-utcai

új szenzáció

Olesó Áruház

megnyilt!

1481

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

128

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.

RADÓ GYULA

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.